

Briselē, 2.5.2018.
COM(2018) 321 final

**KOMISIJAS PAZIŅOJUMS EIROPAS PARLAMENTAM, EIROPADOMEI,
PADOMEI, EIROPAS EKONOMIKAS UN SOCIĀLO LIETU KOMITEJAI UN
REĢIONU KOMITEJAI**

Mūsdienīgs budžets Savienībai, kas aizsargā, dod iespējas un aizstāv

Daudz gadu finanšu shēma 2021.-2027. gadam

{SWD(2018) 171 final}

1. JAUNS, MŪSDIENĪGS BUDŽETS 27 VALSTU SAVIENĪBAI

Reizi septiņos gados Eiropas Savienība lemj par tās turpmāko ilgtermiņa budžetu – daudzgadu finanšu shēmu. Nākamais šāds budžets, kas sāksies 2021. gada 1. janvārī, būs pirmais Eiropas Savienībai 27 valstu sastāvā.

Tas ir izšķirīgs brīdis mūsu Savienībai. Tā ir iespēja dalībvalstīm un Eiropas iestādēm kopīgi atbalstīt skaidru redzējumu par Eiropas nākotni. Laiks, kad nepārprotami parādīt, ka Savienība ir gatava savus vārdus apliecināt ar darbiem, kas nepieciešami, lai īstenotu mūsu kopīgo redzējumu. Mūsdienīgs, mērķtiecīgs ES budžets palīdzēs turpināt iedzīvināt pozitīvo programmu, kuru Eiropas Parlamentā 2016. gada 14. septembrī savā runā par stāvokli Savienībā¹ ierosināja Komisijas priekšsēdētājs Žans Klods Junkers un par kuru 27 dalībvalstu vadītāji vienojās 2016. gada 16. septembrī Bratislavā un 2017. gada 25. marta Romas deklarācijā. Mūsdienīgs, mērķtiecīgs ES budžets palīdzēs Savienībai lielāku uzsvaru likt uz svarīgiem jautājumiem un neveltīt tik lielu uzmanību mazāk nozīmīgiem jautājumiem, par ko vienošanās panākta Romā.

Sarunas par nākamo daudzgadu finanšu shēmu notiek laikā, kad Savienība saskaras ar jaunu dinamiku, kā arī ar lieliem izaicinājumiem. Savienība pēc finanšu un ekonomikas krīzes rīkojās izlēmīgi, lai liktu stabilus pamatus ilgtspējīgai atlabšanai. Ekonomika tagad pieaug un rada darbvietas. Savienības uzmanība arvien vairāk tiek vērsta uz efektīvu un taisnīgu to jautājumu risināšanu, kas patiešām ir svarīgi iedzīvotāju ikdienas dzīvē. Un tas ir jādara visu iedzīvotāju labā visās Savienības dalībvalstīs. Tāpēc Komisijas priekšsēdētāja Junkera aicinājums pārvarēt domstarpības un padarīt Savienību vienotāku, stiprāku un demokrātiskāku² būtu jāatspoguļo arī jaunā budžeta plānojumā.

Turpmāko mēnešu laikā veiktā izvēle ietekmēs Savienību vairākus gadu desmitus uz priekšu. Likmes ir augstas. Tehnoloģiskās un demogrāfiskās pārmaiņas pārveido mūsu ekonomiku un sabiedrību. Klimata pārmaiņas un resursu trūkums piespiež nopietni apsvērt to, kā mēs varam nodrošināt mūsu dzīves veida ilgtspējību. Bezdarbs, jo īpaši jauniešu vidū, daudzviet Eiropā joprojām ir augsts. Jauniem drošības apdraudējumiem ir vajadzīgi jauni risinājumi. Eiropas kaimiņvalstīs notiekošā kara un terora izraisītā bēgļu krīze ir parādījusi nepieciešamību pastiprināt mūsu spēju pārvaldīt migrācijas radīto spiedienu un risināt tā pamatcēloņus. Pieaug ģeopolitiskā nestabilitāte, un tiek pārbaudītas vērtības un demokrātijas principi, kas ir mūsu Savienības pamatā.

Priekšlikumi, kurus Komisija šodien iesniedz 2021.–2027. gada daudzgadu finanšu shēmai, palīdzēs reaģēt uz šīm iespējām un izaicinājumiem. Tie ir radušies atklātu un iekļaujošu diskusiju rezultātā. Komisija savā 2018. gada 14. februāra paziņojumā³ iepazīstināja ar turpmākā ES budžeta variantiem. Komisija ir rūpīgi uzklusījusi Eiropas Parlamentu⁴, dalībvalstis, valstu parlamentus, ES finansējuma saņēmējus un citas ieinteresētās personas. Gada sākumā rīkoto atklāto sabiedrisko apspriešanu laikā tika iegūti vairāk nekā 11 000 atbilžu.

¹ Runa par stāvokli Savienībā 2016. gadā: “Ceļā uz labāku Eiropu – Eiropu, kas aizsargā, dod iespējas un aizstāv”.

² Runa par stāvokli Savienībā 2017. gadā: “Eiropa uzņem apgriezienus”.

³ COM(2018) 98.

⁴ Eiropas Parlamenta 2018. gada 14. marta rezolūcijas “Daudzgadu finanšu shēma: Eiropas Parlamenta nostājas sagatavošana par daudzgadu finanšu shēmu laikposmam pēc 2020. gada (2017/2052(INI))” un “Eiropas Savienības pašu resursu sistēmas reforma (2017/2053(INI))”.

Komisija ierosina jaunu, mūsdienīgu ilgtermiņa budžetu, kas cieši piesaistīts 27 valstu Savienības politiskajām prioritātēm. Ierosinātajā budžetā apvienoti jauni instrumenti ar modernizētām programmām, lai efektīvi īstenotu Savienības prioritātes un spētu risināt jaunas problēmas. Priekšlikumi arī parāda, kā budžeta finansējumu varētu vienkāršot un reformēt, lai veidotu ciešāku saikni ar politiskajām prioritātēm. Šie priekšlikumi ir izstrādāti tā, lai tiem būtu unikāla ietekme uz labklājīgas, drošas un saliedētas Eiropas veidošanu. Tas tiek panākts, koncentrējoties uz tām jomām, kurās Savienība rezultātus var panākt vislabāk.

Katrā jomā Komisija ierosina tādu finansējuma līmeni, kas būs vajadzīgs, lai spētu sasniegt mūsu kopīgos vērienīgos mērķus. Tiesību aktu priekšlikumi par atsevišķām nākotnes finanšu programmām tiks iesniegti turpmāko nedēļu laikā.

Priekšlikumos arī reālistiskā un līdzsvarotā veidā reaģēts uz sekām, kas radīsies budžetā, Apvienotās Karalistes izstāšanās dēļ. Nozīmīga ieguldītāja ES budžetā izstāšanās radīs finansiālu ietekmi, un tas ir jāņem vērā turpmākajā finanšu shēmā. Lai saglabātu atbalsta līmeni, kas atbilst mūsu mērķiem visās prioritārajās jomās, no visām dalībvalstīm taisnīgā un līdzsvarotā veidā būs vajadzīgas papildu iemaksas. Līdztekus nedrīkst žēlot pūles ES budžeta efektivitātes uzlabošanai. Komisija ierosina ietaupījumus dažās no galvenajām izdevumu jomām un visa budžeta reformas, lai padarītu to racionālāku un gūtu maksimālu labumu no katra euro.

Eiropā patlaban notiek paaudzē lielākās diskusijas par tās nākotni. Diskusiju uzsāka Komisijas 2017. gada 1. martā⁵ publicētā Baltā grāmata par Eiropas nākotni, un savu kulmināciju tā sasniegs vadītāju neformālajā sanāksmē Sibiu, Rumānijā, 2019. gada 9. maijā. Dažas nedēļas pirms Eiropas iedzīvotāji dodas vēlē, tas būs laiks, kad 27 dalībvalstu vadītājiem un Eiropas Parlamentam ir jāiestājas par tādu Eiropu, kādu viņi vēlas, un jāapgādā Savienība ar līdzekļiem rezultātu sasniegšanai. Izšķirīgs progress attiecībā uz topošo ilgtermiņa budžetu līdz tam laikam dos spēcīgu signālu par apņemību un noteiktību kopīgi virzīties uz priekšu.

2019. gads būs jauns sākums Savienībai 27 valstu sastāvā. Mums jābūt tam gataviem. Laika ir maz, lai ieviestu jauno shēmu un nodrošinātu, ka jaunās programmas ir gatavas no pirmās dienas nodrošināt rezultātus ES iedzīvotājiem un uzņēmumiem. Jaunais ES budžets būs vienkāršāks, elastīgāks un mērķtiecīgāks budžets. Budžets, kura pamatā ir labklājības, ilgtspējas⁶, solidaritātes un drošības principi. Budžets Eiropas Savienībai, kas aizsargā, dod iespējas un aizstāv. Budžets, kas vieno un nešķēļ. Budžets, kas ir taisnīgs attiecībā pret visām dalībvalstīm. Budžets Eiropas nākotnei. Darbs pie tā ir jāsāk tūlīt.

2. ES BUDŽETA MODERNIZĒŠANA

ES budžets ilgu laiku ir bijis vitāli svarīgs avots izaugsmi veicinošām investīcijām visā Eiropā. Pat krīzes laikā tas ir ļāvis Savienībai atbalstīt izaugsmi un darbvietu radīšanu un virzīt ilgtermiņa inovāciju un ekonomikas reformas. Eiropas Stratēģisko investīciju fonda ("Junkera fonds") izveide labi parāda to, kā ES budžets spēja nodrošināt kritiskā brīdī Eiropas ekonomikas atlabšanai tik ļoti nepieciešamo stimulu. ES budžets ir bijis arī nozīmīga daļa mūsu reakcijā uz daudzajām nopietnajām problēmām – no liela mēroga migrācijas plūsmām līdz drošības apdraudējumiem un klimata pārmaiņām.

⁵ COM(2017) 2025.

⁶ Komisija gada beigās pieņems pārdomu dokumentu "Ceļā uz ilgtspējīgu Eiropu 2030. gadā, par darbu virzībā uz ANO ilgtspējīgas attīstības mērķiem, tostarp Parīzes klimata nolīgumu", lai pievērstos iespējamiem veidiem, kā ilgtspējīgas attīstības mērķus vēl vairāk integrēt ES politikas veidošanā.

Nesenā pieredze ir atklājusi dažus pašreizējās shēmas trūkumus. Neraugoties uz dažiem uzlabojumiem, ES budžets joprojām ir pārāk neelastīgs. Elastības trūkums ir liedzis Eiropai strauji mainīgā pasaulē pietiekami ātri un efektīvi reaģēt. Sarežģīti un atšķirīgi finansēšanas noteikumi apgrūtina piekļuvi ES finansējumam un novērš uzmanību no patiešām svarīgā – rezultātu sasniegšanas uz vietas. Līdzekļi ir sadalīti pa pārāk daudzām programmām un instrumentiem gan pašā budžetā, gan ārpus tā. Ir iespējams darīt vairāk, lai modernizētu un vienkāršotu divus lielākos budžeta izdevumu blokus – kopējo lauksaimniecības politiku un kohēzijas politiku. Daudzām jaunajām prioritātēm Savienībai, kas aizsargā, dod iespējas un aizstāv, ir vajadzīgi jauni, īpaši pielāgoti instrumenti, lai mērķus pārvērstu realitātē.

Komisijas plašo apspriežu galvenais vēstījums ir uztverts skaidri un nepārprotami. Vienotākai, stiprākai un demokrātiskākai Eiropai ir vajadzīgs jauns, mūsdienīgs budžets. Tai ir vajadzīgas svaigas idejas par to, kā šis budžets var panākt rezultātus iedzīvotājiem visā Savienībā. Komisijas rūpīgais **izdevumu pārskats**⁷ ir palīdzējis apzināt to, kas iepriekš ir darbojies labi un kas būtu jā saglabā nākamajā budžetā. Taču tas arī atklāja jomas, kurās ir vajadzīga reforma, lai atraisītu visu ES budžeta potenciālu. Pamatojoties uz šo novērtējumu, Komisija ierosina mūsdienīgu shēmu un jaunu un reformētu programmu kopumu, kuru pamatā ir turpmāk minētie principi.

► **Lielāks uzsvars uz Eiropas pievienoto vērtību.** ES budžets ir pieticīgs salīdzinājumā ar Eiropas ekonomikas un valstu budžetu apmēriem. Tādēļ ir vitāli svarīgi, ka no tā tiek ieguldīts jomās, kurās Savienība var piedāvāt reālu “Eiropas pievienoto vērtību” publiskajiem izdevumiem valstu līmenī. Resursu apvienošana var sasniegt rezultātus, ko dalībvalstis, rīkojoties atsevišķi, nevar panākt⁸. Piemēri ietver progresīvus pētniecības projektus, kas apvieno labākos pētniekus no visas Eiropas, vai iespējas jauniešiem un maziem uzņēmumiem pilnā mērā izmantot vienotā tirgus un digitālās ekonomikas piedāvātās iespējas. Citi gadījumi, kad resursu apvienošana palīdz darīt vairāk, ietver būtisku stratēģisko investīciju piesaisti. Šīs investīcijas ir Eiropas nākotnes labklājības un tās vadošās lomas pasaules ilgtspējīgas attīstības mērķu sasniegšanā atslēga. Tas pats attiecas uz nodrošinājumu tam, lai Savienība varētu aizstāvēt un aizsargāt savus iedzīvotājus strauji mainīgā pasaulē, kurā daudzas visneatliekamākās problēmas pārsniedz valstu robežas.

► **Racionālāks un pārredzamāks budžets.** Komisija ierosina saskaņotāku, mērķtiecīgāku un pārredzamāku shēmu. Budžeta struktūra būs skaidrāka un ciešāk saskaņota ar prioritātēm. Komisija ierosina par vairāk nekā vienu trešdaļu samazināt programmu skaitu, piemēram, apvienojot sadrumstalotus finansējuma avotus jaunās, integrētās programmās un krasi racionalizējot finanšu instrumentu izmantošanu.

► **Mazāk birokrātijas līdzekļu saņēmējiem.** Komisija ierosina noteikumus padarīt loģiskākus, balstoties uz vienotu noteikumu kopumu⁹. Tas ievērojami samazinās administratīvo slogu saņēmējiem un vadošajām iestādēm. Tas atvieglos līdzdalību ES programmās un paātrinās īstenošanu. Tas atvieglos iespējas dažādām programmām un instrumentiem darboties kopā, lai palielinātu ES budžeta ietekmi. Turklāt Komisija ierosinās vienkāršot un racionalizēt valsts atbalsta noteikumus, lai būtu iespējams vieglāk sasaistīt ES budžeta instrumentus ar valsts finansējumu.

⁷ Skatīt pievienoto dienestu darba dokumentu SWD(2018) 171.

⁸ Sk. arī SWD(2018) 171, 7. lpp.

⁹ Atbilstīgi ieteikumiem, kurus sniegusi Augsta līmeņa neatkarīgu ekspertu grupa Eiropas strukturālo un investīciju fondu saņēmējiem paredzētās vienkāršošanas uzraudzībai, un Eiropas Revīzijas palātas un Reģionu komitejas, kā arī Eiropas Parlamenta ieteikumiem.

- **Elastīgāks un labāk reaģejošs budžets.** Nestabilā ģeopolitiskā vidē Eiropai uz neparedzētām vajadzībām ir jāspēj reaģēt ātri un efektīvi. Komisija ierosina par pamatu izmantot pastāvošos mehānismus, lai palielinātu budžeta spēju reaģēt. Tas ietver elastības palielināšanu programmās un to starpā, krīzes pārvarēšanas rīku pastiprināšanu un jaunas “Savienības rezerves” izveidošanu, lai reaģētu uz neparedzētiem notikumiem un ārkārtas situācijām tādās jomās kā drošība un migrācija.
- **Veikspējīgs budžets.** ES budžetu var uzskatīt par veiksmīgu tikai tad, ja tas sniedz taustāmus rezultātus uz vietas. Komisija ierosina palielināt uzsvāru uz sniegumu visās programmās, tostarp nosakot skaidrākus mērķus un koncentrējoties uz mazāku skaitu augstākas kvalitātes darbības rādītāju. Tas ļaus vieglāk veikt uzraudzību un mērīt rezultātus, un vajadzības gadījumā veikt izmaiņas.

Turpmāko programmu izstrāde ir tikai pirmais solis. Īstais pārbaudījums ir tas, vai šīs programmas dos rezultātus uz vietas. Tāpēc nākamās paaudzes programmu **iedarbīga un efektīva īstenošana** ir augsta prioritāte. Tā ir Komisijas, dalībvalstu, reģionālo iestāžu un visu ES budžeta pārvaldībā iesaistīto kopīga atbildība.

Tam ir arī būtiska nozīme saiknes nostiprināšanā starp ES finansējumu un **tiesiskuma ievērošanu**. ES ir Kopiena, kas balstīta uz tiesiskumu, kas nozīmē arī to, ka neatkarīgām tiesām valstu un ES līmenī ir uzticēts pārraudzīt, kā tiek ievēroti mūsu kopīgi pieņemtie noteikumi un kā tie tiek īstenoti visās dalībvalstīs. Tiesiskuma ievērošana ir būtisks priekšnoteikums pareizai finanšu pārvaldībai un efektīvam ES finansējumam. Komisija tāpēc ierosina jaunu mehānismu ES budžeta pasargāšanai no finanšu riskiem, kas saistīti ar vispārīgiem trūkumiem tiesiskuma jomā.

ES BUDŽETS UN TIESISKUMS

Saskaņā ar pašreizējiem noteikumiem visām dalībvalstīm un saņēmējiem ir jāpierāda, ka finanšu pārvaldības normatīvais regulējums ir spēcīgs, ka tiek ievēroti attiecīgie ES noteikumi un ka ir nodrošināta vajadzīgā administratīvā un institucionālā kapacitāte. Pašreizējā daudzgadu finanšu shēmā ir ietverti arī noteikumi, ar kuriem nodrošina, ka ES finansējuma efektivitāti negrauj kļūdaina ekonomikas un fiskālā politika.

Komisija tagad ierosina **pastiprināt ES budžeta aizsardzību pret finanšu riskiem, kas saistīti ar vispārīgiem trūkumiem tiesiskuma jomā dalībvalstīs**. Ja šādi trūkumi vājina vai apdraud pareizu finanšu pārvaldību vai Savienības finanšu interešu aizsardzību, ir jābūt iespējai izjust sekas ES finansējuma ziņā. Jebkuram pasākumam, kas veikts saskaņā ar šo jauno procedūru, vajadzēs būt samērīgam ar vispārīgo trūkumu tiesiskuma jomā būtību, smagumu un mērogu. Tas neietekmētu attiecīgo dalībvalstu saistības pret līdzekļu saņēmējiem.

Lēmumu par to, vai vispārīgs trūkums tiesiskuma jomā riskē ietekmēt ES finanšu intereses, ierosinās Komisija un pieņems Padome, izmantojot apvērsto kvalificētā vairākuma balsojumu¹⁰. Tajā tiks ņemta vērā attiecīgā informācija, piemēram, Eiropas Savienības Tiesas nolēmumi, Eiropas Revīzijas palātas ziņojumi, kā arī attiecīgo starptautisko organizāciju secinājumi. Attiecīgajai dalībvalstij tiks dota iespēja izklāstīt savus apsvērumus, pirms tiek pieņemts jebkāds lēmums.

¹⁰ Saskaņā ar apvērsto kvalificētā vairākuma balsojumu Komisijas priekšlikums tiek uzskatīts par pieņemtu Padomē, ja vien tā ar kvalificētu balsu vairākumu nenolemj noraidīt Komisijas priekšlikumu.

3. BUDŽETS EIROPAS PRIORITĀTĒM

Turpmākais ilgtermiņa budžets būs budžets, kas paredzēts Savienības prioritātēm. Komisijas priekšlikumi nodrošinās, ka ES budžeta struktūra un programmas pilnībā atbilst Savienības pozitīvajai programmai laikposmam pēc 2020. gada, par ko vienošanās tika panākta Bratislavā un Romā. Turpmākās daudzgadu finanšu shēmas jaunā uzbūve nodrošinās lielāku pārredzamību par to, kam ES budžets ir paredzēts un kādu ieguldījumu dod dažādās budžeta daļās. Tā arī sniegs elastību, kas vajadzīga, lai reaģētu uz mainīgajām vajadzībām.

Programmas tiks organizētas tā, lai tiktu ņemtas vērā galvenās tematiskās izdevumu prioritātes. Tās atbildīs izdevumu kategorijām formālajā budžeta struktūrā. Katras prioritātes ietvaros programmas tiks sagrupētas pa politikas kopām, kas tiks atspoguļots gada budžeta sadaļās. Tas dos lielāku skaidrību par to, kā tās sekmēs politikas mērķus.

Praksē budžeta formālā struktūra ir tikai daļa no stāsta. Daudzas no Savienības prioritātēm ir sarežģītas un daudzpusīgas. Visus aspektus vienā programmā nebūtu iespējams aptvert. Saskaņā ar Komisijas priekšlikumiem ieguldījumi no dažādām programmām tiks apvienoti, lai risinātu tādas galvenās transversālās prioritātes kā digitālā ekonomika, ilgtspēja, drošība, migrācija, cilvēkkapitāls un prasmes, kā arī atbalsts mazajiem uzņēmumiem un inovācija. Komisija ierosina vienkāršot šo mijiedarbību topošās shēmas ietvaros, nodrošinot saskaņotāku atbildi uz Eiropas problēmām. Turpmākajās iedaļās ir izklāstītas galvenās reformas un programmas katrā izdevumu prioritātē.

Sīkāka informācija par atsevišķo programmu mērķiem, plānu un Eiropas pievienoto vērtību ir iekļauta šā paziņojuma pielikumā.

**Jaunā daudzgadu finanšu shēma 2021.–2027. gadam:
mūsdienīgs budžets Savienībai, kas aizsargā, dod iespējas un aizstāv.**

I. VIENOTAIS TIRGUS, INOVĀCIJA UN DIGITALIZĀCIJA

1. Pētniecība un inovācija

- “Apvārsnis Eiropa”
- *Euratom* pētniecības un mācību programma
- Starptautiskais eksperimentālais kodoltermiskais reaktors (*ITER*)

2. Eiropas stratēģiskās investīcijas

- *InvestEU* fonds
- Eiropas infrastruktūras savienošanas instruments
- Digitālās Eiropas programma (t. sk. Kiberdrošība)

3. Vienotais tirgus

- Vienotā tirgus programma (t. sk. Mazo un vidējo uzņēmumu konkurētspējas programma (*COSME*), Pārtikas nekaitīgums, Statistika, Konkurence un administratīvā sadarbība)
- ES Krāpšanas apkarošanas programma
- Sadarbība nodokļu jomā (*FISCALIS*)
- Sadarbība muitas jomā (*MUITA*)

4. Kosmos

- Eiropas kosmosa programma

II. KOHĒZIJA UN VĒRTĪBAS

5. Reģionālā attīstība un kohēzija

- Eiropas Reģionālās attīstības fonds
- Kohēzijas fonds
- Atbalsts Kipras turku kopienai

6. Ekonomiskā un monetārā savienība

- Reformu atbalsta programma, tostarp reformu īstenošanas instruments un konverģences mehānisms
- Euro aizsardzība pret viltojumiem

7. Ieguldījums cilvēkos, sociālajā kohēzijā un vērtībās

- Eiropas Sociālais fonds + (t. sk. Migrantu integrācija un Veselība)
- Programma *Erasmus+*
- Eiropas Solidaritātes korpuss
- Tiesiskums, tiesības un vērtības
- Radošā Eiropa (t. sk. *MEDIA*)

III. DABAS RESURSI UN VIDE

8. Lauksaimniecība un jūrlietu politika

- Eiropas Lauksaimniecības garantiju fonds
- Eiropas Lauksaimniecības fonds lauku attīstībai
- Eiropas Jūrlietu un zivsaimniecības fonds

9. Vide un klimata pasākumi

- Vides un klimata pasākumu programma (*LIFE*)

IV. MIGRĀCIJA UN ROBEŽU PĀRVALDĪBA

10. Migrācija

- Patvēruma un migrācijas fonds

11. Robežu pārvaldība

- Integrētās robežu pārvaldības fonds

V. DROŠĪBA UN AIZSARDZĪBA

12. Drošība

- Iekšējās drošības fonds
- Kodoliekārtu dezekspluatācija (Lietuva)
- Kodoldrošums un kodoliekārtu dezekspluatācija (t. sk. Bulgārijai un Slovākijai)

13. Aizsardzība

- Eiropas Aizsardzības fonds
- Eiropas infrastruktūras savienošanas instruments – militārā mobilitāte

14. Reaģēšana krīzes situācijās

- Savienības Civilās aizsardzības mehānisms (*rescEU*)

VI. KAIMIŅVALSTIS UN PASAULE

15. Pasākumi ārējās darbības jomā*

- Kaimiņattiecību, attīstības un starptautiskās sadarbības instruments (t. sk. migrācijas ārējie aspekti)
- Humānā palīdzība
- Kopējā ārpolitika un drošības politika
- Aizjūras zemes un teritorijas (tostarp Grenlande)

16. Pirmspievienošanās palīdzība

- Pirmspievienošanās palīdzība

VII. EIROPAS PUBLISKĀ ADMINISTRĀCIJA

17. Eiropas publiskā administrācija

- Administratīvie izdevumi, pensijas un Eiropas skolas

INSTRUMENTI ĀRPUS DFS MAKSIMĀLAJEM APJOMIEM

- Rezerve palīdzībai ārkārtas gadījumos
- Eiropas Savienības Solidaritātes fonds
- Eiropas Globalizācijas pielāgošanās fonds
- Elastības instruments
- Eiropas Investīciju stabilizācijas funkcija

* Eiropas Miera nodrošināšanas fonds ir ārpusbudžeta fonds, kas

neietilpst finanšu shēmā.

I. VIENOTAIS TIRGUS, INOVĀCIJA UN DIGITALIZĀCIJA

Ieguldījumi:

- ▶ Pētniecība un inovācija
- ▶ Nozīmīga stratēģiskā infrastruktūra
- ▶ Vienotā tirgus nostiprināšana
- ▶ Stratēģiski kosmosa projekti

Eiropas turpmākā labklājība ir atkarīga no mūsu šodien pieņemtajiem investīciju lēmumiem. ES budžets ilgu laiku ir bijis vitāli svarīgs avots investīcijām visā Eiropā. Investīciju palielināšana tagad tādās jomās kā pētniecība, stratēģiskā infrastruktūra, digitālā pārveide un vienotais tirgus būs svarīga, lai atraisītu nākotnes izaugsmi un risinātu kopīgās problēmas, piemēram, dekarbonizāciju un demogrāfiskās pārmaiņas.

Jaunā Eiropas pētniecības programma “**Apvārsnis Eiropa**” palīdzēs Eiropai noturēties globālās pētniecības un inovācijas vadošajās pozīcijās. Kā uzsvērts Paskāla Lamī vadītās augsta līmeņa grupas ziņojumā¹¹, investīcijas pētniecībā ļaus Savienībai konkurēt ar citām attīstītajām un jaunietekmes ekonomikām, nodrošināt labklājīgu nākotni saviem iedzīvotājiem un saglabāt tās vienreizējo sociālo modeli. Balstoties uz “Apvārsnis 2020” sekmēm, jaunā programma turpinās sekmēt pētniecības izecilību un nostiprināt uzsvaru uz inovāciju, piemēram, izstrādājot prototipus, attīstot nemateriālos aktīvus, zināšanas un tehnoloģiju nodošanu. Jauna **Eiropas Inovācijas padome** būs vienas pieturas aģentūra augsta potenciāla un veikspējīgiem novatoriem ar mērķi nodrošināt Eiropai vadošo pozīciju tirgu veidojošas inovācijas jomā.

Balstoties uz Eiropas Stratēģisko investīciju fonda sekmēm privāto ieguldījumu piesaistīšanā visā Eiropā, Komisija ierosina izveidot jaunu, pilnībā integrētu investīciju fondu – **InvestEU**. Šādā veidā salīdzinoši ierobežotu publisko resursu summu var izmantot, lai mobilizētu ievērojamus privātos resursus tik ļoti nepieciešamajām investīcijām. Kopā ar Eiropas Investīciju bankas grupu kā galveno īstenošanas partneri un citiem partneriem, piemēram, valsts attīstību veicinošām bankām, kas palīdz īstenošanā, **InvestEU** nostiprinās visus centralizēti pārvaldītos finanšu instrumentus Eiropas Savienībā vienotā, racionalizētā struktūrā. Šī jaunā pieeja samazinās pārklāšanos, vienkāršos piekļuvi finansējumam un samazinās administratīvo slogu. Ar ES budžeta ieguldījumu EUR 15,2 miljardu¹² apmērā paredzams, ka **InvestEU** mobilizēs vairāk nekā EUR 650 miljardus papildu investīciju visā Eiropā.

Pārrobežu infrastruktūra ir vienotā tirgus mugurkauls, kas palīdz precēm, pakalpojumiem, uzņēmumiem un iedzīvotājiem brīvi pārvietoties pāri robežām. Ar reformētā **Eiropas infrastruktūras savienošanas instrumenta** palīdzību Savienība turpinās investēt visas Eiropas transporta, digitālajā un enerģētikas tīklā. Topošā programma ļaus labāk izmantot sinerģiju transporta, digitālās un enerģētikas infrastruktūras starpā, piemēram, izstrādājot alternatīvo degvielu infrastruktūru vai ilgtspējīgus un viedus tīklus, kas ir pamatā digitālajam vienotajam tirgum un enerģētikas savienībai. Balstoties uz pašreizējā plānošanas perioda sekmīgo pieeju, daļa no Kohēzijas fonda piešķiruma (EUR 11,3 miljardi) tiks pārvietoti uz

¹¹ Skatīt neatkarīgās Augsta līmeņa grupas ES pētniecības un inovācijas programmu ietekmes vairošanai ziņojumu “Investing in the European Future we want”.

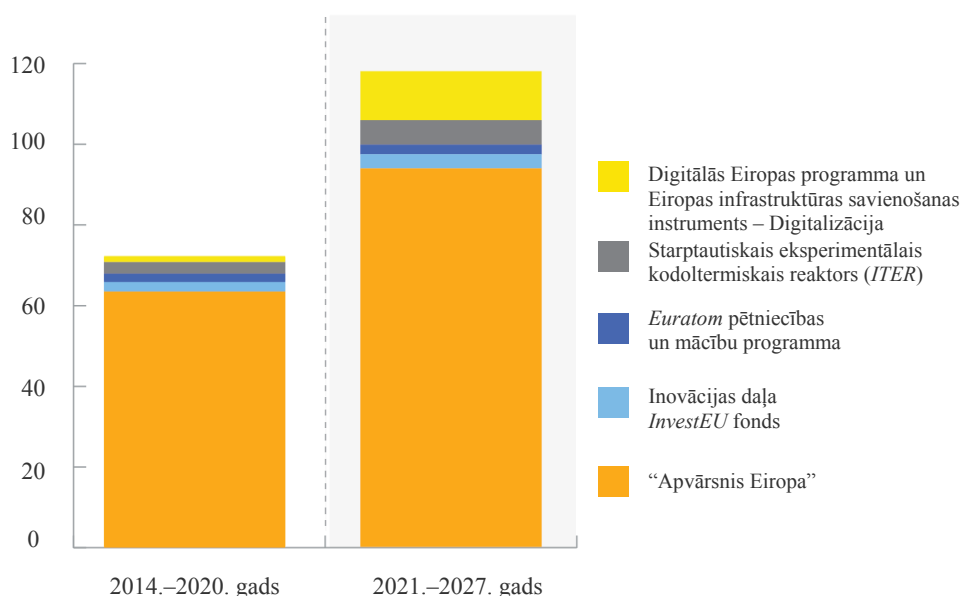
¹² Ja vien nav norādīts citādi, šajā paziņojumā minētās summas ir izteiktas faktiskajās cenās. Skaitļi izteikti faktiskajās cenās un ietver inflācijas ietekmi. Tie ir aprēķināti, izmantojot 2 % gada inflācijas korekciju.

Eiropas infrastruktūras savienošanas instrumentu transporta projektiem, kas piedāvā augstu Eiropas pievienoto vērtību.

Lai pārvarētu pašreizējo investīciju atšķirību digitālajā jomā, Komisija ierosina izveidot jaunu **Digitālās Eiropas programmu** nolūkā veidot un atbalstīt Eiropas sabiedrības un ekonomikas digitālo pārveidi. Tehnoloģiskās pārmaiņas un digitalizācija maina mūsu rūpniecību, sabiedrību, darbvietas un karjeras, kā arī mūsu izglītības un labklājības sistēmas. Atbalstot stratēģiskus projektus tādās primārās jomās kā mākslīgais intelekts, superdatori, kibernetika vai rūpniecības digitalizācija un ieguldot digitālo prasmju attīstībā, jaunā programma palīdzēs pabeigt digitālā vienotā tirgus izveidi, kas ir būtiska Savienības prioritāte. Komisija nākamajā finanšu shēmā ierosina kopsummā par 64 % palielināt ieguldījumus pētniecībā, inovācijā un digitālajā jomā saskaņā ar tiešo pārvaldību. Šos ieguldījumus papildinās pētniecības, inovācijas un digitālie projekti, kurus atbalsta Eiropas strukturālie un investīciju fondi.

Ieguldījums nākotnē

Miljardos euro, faktiskajās cenās

Piezīme. Salīdzinājumā ar daudzgadu finanšu shēmu 2014. –2020. gadam ES-27 (aplēse)

Avots: Eiropas Komisija

Pilnībā integrēta **kosmosa programma** apkopos visas mūsu darbības šajā ļoti stratēģiskajā nozarē. Tas nodrošinās saskaņotu sistēmu turpmākiem ieguldījumiem, piedāvājot lielāku pamanāmību un lielāku elastību. Uzlabojot efektivitāti, tas galu galā palīdzēs izvērst jaunus ar kosmosa izpēti saistītus pakalpojumus, kas nāks par labu visiem ES iedzīvotājiem. No ES budžeta arī turpmāk tiks finansēts Eiropas ieguldījums **starptautiskā eksperimentālā kodoltermiskā reaktora (ITER)** projekta attīstībai, lai izstrādātu dzīvotspējīgu avotu drošai un videi labvēlīgai enerģijai nākotnē.

Komisija arī ierosina jaunu, īpašu programmu ar mērķi atbalstīt **vienotā tirgus** – Eiropas vislabākā līdzekļa izaugsmes veicināšanai globalizētos tirgos – netraucētu darbību un palīdzēt

attīstīt **kapitāla tirgu savienību**. Pamatojoties uz pašreizējo Uzņēmumu un mazo un vidējo uzņēmumu konkurētspējas programmu (*COSME*), Komisija ierosina pastiprināt atbalstu, kas tiek sniegts maziem uzņēmumiem – mūsu ekonomikas dzinējspēkam –, lai palielinātu darbību un paplašinātos pāri robežām. Jaunā programma palīdzēs uzņēmumiem un patērētājiem labāk izmantot vienotā tirgus potenciālu, ieviešot informācijas rīkus, izstrādājot standartus un atbalstot sadarbību administrāciju starpā.

Komisija ierosina atjaunot un pastiprināt **Muitas** programmu tā, lai atbalstītu turpmāku digitalizāciju un modernizāciju muitas savienībā, kurai šogad aprit 50 gadi. Līdztekus **Fiscalis** programma būs pamatā padziļinātai sadarbībai starp nodokļu administrācijām, tostarp kopīgiem centieniem apkarot krāpšanu nodokļu jomā un nodokļu apiešanu.

II. KOHĒZIJA UN VĒRTĪBAS

Ieguldījumi:

- ▶ Reģionālā attīstība un kohēzija
- ▶ Ekonomiskās un monetārās savienības izveides pabeigšana
- ▶ Cilvēki, sociālā kohēzija un vērtības

Ekonomiskie un sociālie apstākļi visā Eiropā uzlabojas, un nodarbinātības līmenis daudzviet Savienībā ir nostiprinājies. Tomēr ekonomikas krīzes sekas dažviet Eiropā joprojām ir jūtamas. Daži reģioni atpaliek arvien vairāk, kam daļēji par iemeslu ir globalizācijas un digitālās pārveides ietekme. Savienībā turpina pastāvēt ievērojamas atšķirības, un sabiedrība saskaras ar virkni jaunu problēmu. ES budžetam ir izšķiroši svarīga nozīme ilgtspējīgas izaugsmes un sociālās kohēzijas veicināšanā, kā arī kopīgo vērtību un piederības sajūtas Eiropas Savienībai sekmēšanā.

Komisija ierosina modernizēt un pastiprināt **kohēzijas politiku**¹³. Strādājot kopā ar citām programmām, fondi turpinās piedāvāt svarīgu atbalstu Eiropas dalībvalstīm un reģioniem. Mērķis ir palielināt konvergenci, palīdzēt samazināt ekonomiskās, sociālās un teritoriālās atšķirības dalībvalstīs un visā Eiropā, kā arī atbalstīt Bratislavā un Romā pieņemto politisko prioritāšu īstenošanu.

Kohēzijas politikai būs arvien lielāka nozīme ekonomikas reformu procesa atbalstīšanā dalībvalstīs. Komisija ierosina **nostiprināt saikni starp ES budžetu un Eiropas ekonomikas politikas koordinēšanas pusgadu**, kurā ņemtas vērā reģionālās īpatnības. Komisija ierosinās īpašas ar investīcijām saistītas norādes līdztekus ikgadējiem konkrētām valstīm adresētajiem ieteikumiem gan pirms plānošanas procesa, gan vidusposmā, lai nodrošinātu skaidru ceļvedi ieguldījumiem reformās, kas ir atslēga uz pārtikušu nākotni.

Ekonomiskie un sociālie apstākļi reģionu starpā ievērojami atšķiras. Lai gan daudzās jomās ir notikusi būtiska augšupēja konverģence, daži reģioni pēdējo gadu laikā faktiski ir novirzījušies, pat salīdzinoši turīgākās valstīs. Šī attīstība būtu jāatspoguļo kohēzijas politikā tā, lai nevienš reģions netiktu atstāts novārtā. **Relatīvais iekšzemes kopprodukts uz vienu iedzīvotāju joprojām būs dominējošais kritērijs līdzekļu piešķiršanai**, jo kohēzijas politikas galvenais mērķis ir un būs palīdzēt dalībvalstīm un reģioniem, kas ekonomiski vai

¹³ Kohēzijas politika tiek īstenota, izmantojot trīs galvenos fondus – Eiropas Reģionālās attīstības fondu, Eiropas Sociālo fondu un Kohēzijas fondu.

strukturāli atpaliek, iedzīt pārējo Eiropas Savienību, bet tiks ņemti vērā arī citi faktori, piemēram, bezdarbs (jo īpaši jauniešu bezdarbs), klimata pārmaiņas un migrantu uzņemšana/integrācija. Komisija arī ierosina palielināt valsts līdzfinansējuma likmes, lai labāk atspoguļotu mūsdienu ekonomikas reālo situāciju. Tas ļaus palielināt atbildību valsts līmenī, uzturēt lielākus ieguldījumu apjomus un uzlabot to kvalitāti. Pienācīga uzmanība tiks veltīta arī tālāko reģionu un mazapdzīvoto apgabalu īpatnībām.

Jaunais tiesiskais regulējums arī ļaus veidot efektīvāku saikni ar citām ES programmām. Piemēram, dalībvalstis varēs pārvietot daļu savu piešķirto līdzekļu **InvestEU** fondā, lai būtu pieejama garantija, ko nodrošina ES budžets. Tās arī varēs finansēt “izcilības zīmes” projektus, kurus kā starptautiski izcilus projektus to reģionos noteikusi programma “**Apvārsnis Eiropa**”. Tas palīdzēs nodrošināt, ka investīcijas infrastruktūrā tiek labi koordinētas ar citām ES investīcijām tādās izšķiroši svarīgās jomās kā pētniecība un inovācija, digitālie tīkli, dekarbonizācija, sociālā infrastruktūra un prasmes.

Kā Komisija paziņoja 2017. gada decembrī¹⁴, ES budžeta nākotni nevar nodalīt no mērķa panākt stabilāku un efektīvāku **ekonomisko un monetāro savienību**, kas nāk par labu visai Savienībai. Saskaņā ar Līgumiem visas ES dalībvalstis ir daļa no ekonomiskās un monetārās savienības, to skaitā arī dalībvalstis ar izņēmuma statusu vai iespēju atteikties, un līdz ar to visas piedalās Eiropas pusgada procesā. Saskaņā ar Līgumiem euro ir ES valūta, un ekonomikas konverģence un stabilitāte ir visas Savienības mērķi. Tāpēc instrumenti ekonomiskās un monetārās savienības stiprināšanai nedrīkst būt atsevišķi, bet gan neatņemama daļa no Savienības vispārējās finansiālās struktūras.

ES BUDŽETS UN EKONOMISKĀ UN MONETĀRĀ SAVIENĪBA

Stabila eurozona ir priekšnoteikums visas Savienības finanšu stabilitātei un labklājībai. Kā paziņots **Eiropas ekonomiskās un monetārās savienības padziļināšanas** 2017. gada 6. decembra paketē, Komisija ierosina jaunus budžeta instrumentus stabilai eurozonai un konverģencei ar eurozonu Savienības sistēmas ietvaros. Šie jaunie instrumenti papildinās citus ES fondus, to skaitā Eiropas strukturālos un investīciju fondus un *InvestEU*, atbalstot ekonomikas konverģenci, finanšu stabilitāti, darbvieta radīšanu un investīcijas.

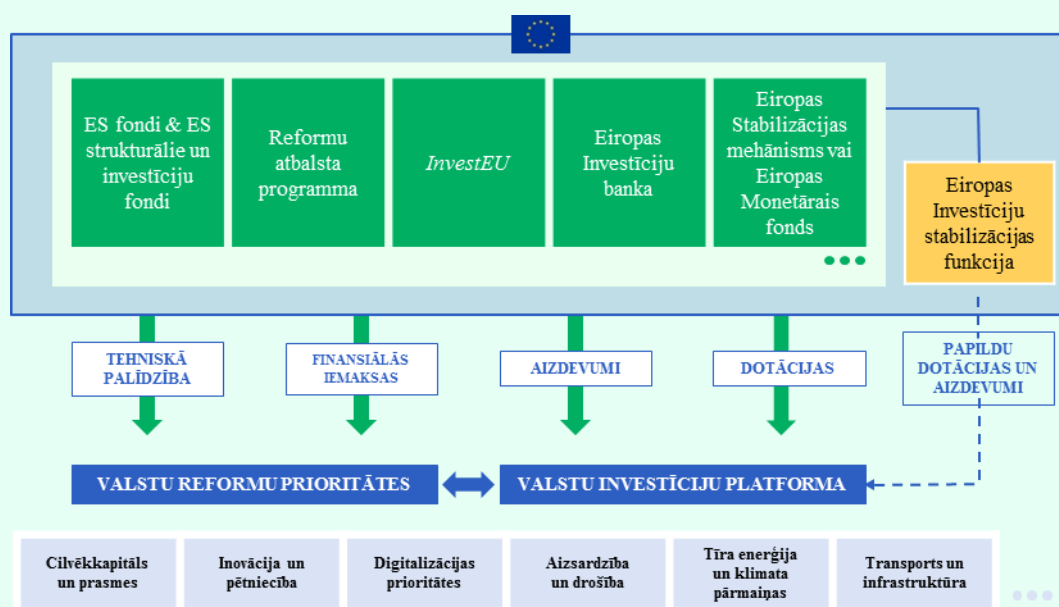
Jauna, spēcīga **reformu atbalsta programma** ar kopējo budžetu EUR 25 miljardi piedāvās tehnisku un finansiālu atbalstu reformām valsts līmenī. Šī jaunā programma būs atsevišķa, bet papildinoša nākotnes Eiropas strukturālajiem un investīciju fondiem. Tā ietvers **reformu īstenošanas instrumentu**, kas nodrošina finansiālus stimulus visās dalībvalstīs galveno reformu veikšanai, kas norādītas Eiropas pusgada ietvaros. Tā koncentrēsies uz tām reformām, kas var sniegt vislielāko ieguldījumu valsts ekonomikas noturības palielināšanā un kam ir pozitīva plašāka ietekme uz citām dalībvalstīm. Tas ietver reformas produktu un darba tirgos, izglītību, nodokļu reformas, kapitāla tirgu attīstību, reformas ar mērķi uzlabot darījumdarbības vidi, kā arī ieguldījumus cilvēkkapitālā un valsts pārvaldes reformas. Šī jaunā programma ietvers arī īpašu **konverģences mehānismu** to eurozonā neietilpstošo dalībvalstu atbalstam, kuru mērķis ir pieņemt vienotu valūtu nākamās daudzgadu finanšu shēmas darbības laikā. Konverģences instrumentam paredzētie piešķirumi tiks pārnesti uz reformu īstenošanas instrumentu, ja līdz 2023. gada beigām tiesīgā dalībvalsts nebūs veikusi vajadzīgos pasākumus, lai pieprasītu atbalstu no konverģences instrumenta. Līdzdalība visos trīs reformu atbalsta programmas posmos būs brīvprātīga, un dalībvalstis joprojām būs pilnībā atbildīgas par veiktajām reformām.

Jauna **Eiropas Investīciju stabilizācijas funkcija** papildinās pašreizējos instrumentus valsts un Eiropas līmenī ar mērķi absorbēt lielus asimetriskus makroekonomiskus satricinājumus eurozonā. Kā bija redzams nesenās krīzes laikā, valsts automatiskie stabilizatori vien, iespējams, nav pietiekami, lai tiktu galā ar lieliem asimetriskiem satricinājumiem un no tiem nereti izrietošo investīciju samazinājumu. Papildus esošajiem mehānismiem tiek ierosināts, ka ES budžets garantēs secīgos aizdevumus līdz pat EUR 30 miljardu apmērā. Aizdevumi būs pieejami dalībvalstīm, kuras ievēro

¹⁴ COM(2017) 822.

stingrus atbilstības kritērijus attiecībā uz pareizu fiskālo un ekonomikas politiku. Eiropas ieguldījumu stabilizācijas funkcija arī nodrošinās procentu likmes subsīdiju, lai valstu budžetiem nodrošinātu vajadzīgo finansējumu investīciju līmeņa saglabāšanai. Šī subsīdija tiks finansēta no eurozonas dalībvalstu iemaksām, kas atbilst monetāro ienākumu daļai (*seigniorage*). Eiropas Investīciju stabilizācijas funkciju laika gaitā varētu papildināt ar papildu finansēšanas avotiem ārpus ES budžeta, piemēram, apdrošināšanas mehānismu, ko finansē no dalībvalstu brīvprātīgām iemaksām, kā arī ar iespējamu lomu Eiropas Stabilizācijas mehānismam un topošajam Eiropas Monetārajam fondam. Eiropas Investīciju stabilizācijas funkcija būs pieejama dalībvalstīm, kas nav eurozonā, ja tās iegulda šīs funkcijas finansējumā saskaņā ar Eiropas Centrālās bankas kapitāla parakstīšanas atslēgu.

Jauni budžeta instrumenti stabilai eurozonai Savienībā

Avots: Eiropas Komisija. COM(2017) 822 atjauninājums.

ES budžetam ir arī vitāli svarīga loma solījumu īstenošanā, kurus valstu vadītāji pauda 2017. gada novembra Ģēteborgas sociālo lietu samītā. Tas nozīmē nostiprināt Savienības sociālo dimensiju, tostarp, pilnībā īstenojot **Eiropas sociālo tiesību pīlāru**. Kohēzijas politikas ietvaros nostiprināts un pārstrukturēts **Eiropas Sociālais fonds** attiecīgajā laikposmā sasniegs aptuveni EUR 100 miljardus, kas atbilst aptuveni 27 % kohēzijas izdevumu. Tas sniegs mērķtiecīgu atbalstu jauniešu nodarbinātības, darba ņēmēju prasmju pilnveides un pārkvalificēšanas, sociālās iekļautības un nabadzības mazināšanas jomās. Lai maksimāli palielinātu finansējuma ietekmi šajā jomā, Komisija ierosina apvienot Eiropas Sociālā fonda, Jaunatnes nodarbinātības iniciatīvas, Eiropas atbalsta fonda vistrūcīgākajām personām, Nodarbinātības un sociālās inovācijas programmas un Veselības programmas resursus vienā visaptverošā instrumentā.

Komisija nākamajā finanšu shēmā ierosina **lielāku uzsvāru uz “jaunatni”**. Tas tiks panākts, **vairāk nekā dubultojot programmas Erasmus+ un Eiropas Solidaritātes korpusa apmēru**. Erasmus+ programma, kas ir viena no Savienības visatpazīstamākajiem veiksmes stāstiem, turpinās radīt iespējas jauniešu izglītībai un mobilitātei. Uzsvārs tiks likts uz iekļautību, kā arī uz to, lai sasniegtu vairāk jauniešu no nelabvēlīgas vides. Tas ļaus vairāk jauniešiem pārcelties uz citu valsti, lai mācītos vai strādātu. Spēcīgāka Erasmus+ programma attiecīgajā periodā sasniegs EUR 30 miljardu apmēru un ietvers arī summu EUR 700 miljonu apmērā jauniešu Interrail abonementiem. Komisija arī ierosina izveidot vienotu **Eiropas Solidaritātes korpusu**, kurā iekļauta pašreizējā ES palīdzības brīvprātīgo programma. Tas

Eiropas iedzīvotājiem piedāvās vienreizēju iespēju iesaistīties humānās palīdzības pasākumos, palīdzot grūtībās nonākušiem cilvēkiem gan Eiropā, gan ārpus tās.

Komisija ierosina jaunu **Tiesiskuma, tiesību un vērtību fondu**, kas aptver **Tiesību un vērtību** programmu un **Tiesiskuma** programmu. Laikā, kad Eiropas sabiedrības saskaras ar ekstrēmismu, radikālismu un sašķeltību, vairāk nekā jebkad agrāk ir svarīgi sekmēt, stiprināt un aizstāvēt tiesiskumu, tiesības un ES vērtības, kam ir dziļa un tieša ietekme uz politisko, sociālo, kultūras un ekonomisko dzīvi Eiropā: cilvēka cieņas neaizskaramību, brīvību, demokrātiju, līdztiesību, tiesiskumu un cilvēktiesības. Turpmākā ES budžeta nozīmīgi uzdevumi ir iespēju radīšana iesaistei un demokrātiskai līdzdalībai politiskajā un pilsoniskajā sabiedrībā. Jaunā fonda ietvaros Tiesiskuma programma turpinās atbalstīt integrētas Eiropas tiesiskuma telpas un pārrobežu sadarbības attīstību.

Kultūra ir un tai ir jābūt Eiropas projekta pamatā. Kultūru un valodu daudzveidība, kā arī mūsu kultūras mantojums ir mūsu kontinenta un mūsu Eiropas identitātes noteicošās īpašības. Ar programmas “**Radošā Eiropa**” palīdzību Komisija vēlas nākamajā budžetā likt spēcīgu uzsvaru uz atbalstu kultūrai un audiovizuālajai nozarei, tostarp izmantojot spēcīgu programmas daļu “**MEDIA**” ar palielinātu finansējumu Eiropas radošās un audiovizuālās nozares atbalstam.

ES krīzes pārvarēšanas instrumenti pēdējo gadu laikā ir pierādījuši savu vērtību. Ārpus ES budžeta Komisija ierosina saglabāt un nostiprināt **Eiropas Savienības Solidaritātes fondu**, kas palīdz dalībvalstīm atgūties pēc smagām dabas katastrofām, un **Eiropas Globalizācijas pielāgošanās fondu**, kas piedāvā vienreizēju palīdzību darba ņēmējiem, kuri zaudējuši darbu saistībā ar lielu skaitu negaidītas atļaišanas gadījumu, ko izraisījusi pasaules tirdzniecības norišu un ekonomikas traucējumu nelabvēlīgā ietekme.

III. DABAS RESURSI UN VIDE

Ieguldījumi:

- ▶ Ilgtspējīga lauksaimniecības un jūrlietu nozare un nekaitīgas, augstas kvalitātes pārtikas piegāde
- ▶ Klimata pasākumi un vides aizsardzība

Ilgtspēja ir kopējais pavediens Savienības darbā daudzās un dažādās jomās. Tā ir gan nepieciešamība, gan izvēle. Izmantojot mūsdienīgu lauksaimniecības un jūrlietu politiku, īpašu finansējumu klimata pasākumiem un vides aizsardzībai, iekļaujot klimata jautājumus visā budžetā un uzlabojot vides aizsardzības mērķu integrāciju, ES budžets ir ilgtspējas virzītājspēks.

Komisija ierosina reformētu, modernizētu **kopējo lauksaimniecības politiku**. Tā ļaus uzturēt pilnībā integrētu vienoto tirgu lauksaimniecības precēm ES. Tā arī nodrošinās piekļuvi nekaitīgai, augstas kvalitātes, cenu ziņā pieejamai, uzturvielām bagātai un daudzveidīgai pārtikai. Reformētā politika lielāku uzsvaru liks uz vidi un klimatu. Tā atbalstīs pāreju uz pilnībā ilgtspējīgu lauksaimniecības nozari un plaukstošu lauku apgabalu attīstību.

Reformētā politika ar EUR 365 miljardiem¹⁵ arī turpmāk būs balstīta uz diviem pīlāriem: tiešiem maksājumiem lauksaimniekiem un lauku attīstības finansējumu. Attiecībā uz pēdējo pīlāru Komisija ierosina palielināt valsts līdzfinansējuma likmes. Pārvaldība tiks dalīta starp ES un dalībvalstīm. Komisija ierosina ieviest **jaunu īstenošanas modeli**, pārejot no pašreizējās atbilstības politikas uz politiku, kas ir orientēta uz rezultātu, lai īstenotu kopējos mērķus, kas noteikti ES līmenī, bet valstu līmenī tiek īstenoti elastīgāk.

Tiešie maksājumi lauksaimniekiem arī turpmāk būs būtiska politikas sastāvdaļa, bet tie tiks racionalizēti un būs mērķtiecīgāki. Tiks veicināts **līdzsvarotāks sadalījums**, un saimniecību līmenī tiks noteikts obligāts saņemto vai samazināto maksājumu maksimums. Tas nozīmēs, ka atbalsts tiek pārdalīts par labu vidējām un mazākām saimniecībām un, iespējams, lauku attīstībai. Turpināsies **tuvināšanās** ES vidējam rādītājam attiecībā uz tiešo maksājumu apmēru par hektāru starp dalībvalstīm.

Jaunajai politikai būs vajadzīgs **augstāka līmeņa vides un klimata mērķu vērienīgums**, nostiprinot nosacījumus tiešo maksājumu saņemšanai, kas atbilst vides politikai, norobežojot ievērojamu daļu lauku attīstības finansējuma darbībām, kas labvēlīgi ietekmē klimatu un vidi, un budžetā tiešajiem maksājumiem uz rezultātiem balstītā un stratēģiskā satvarā ieviešot brīvprātīgas eko-shēmas.

Lai novērstu krīzes, ko rada neprognozējamas norises starptautiskajos tirgos vai konkrēts satricinājums lauksaimniecības nozarē trešo valstu veiktu darbību dēļ, tiks izveidota **jauna krīzes rezerve**.

Izmantojot **Eiropas Jūrlietu un zivsaimniecības fondu**, ES budžets turpinās atbalstīt ilgtspējīgu **ES zivsaimniecības nozari** un piekrastes kopienas, kuras no tās ir atkarīgas. “**Zilās ekonomikas**” veicināšana zivsaimniecības un akvakultūras, tūrisma, okeāna enerģijas, kas nekaitē videi, vai jūras biotehnoloģijas jomās sniedz reālu Eiropas pievienoto vērtību, mudinot valdības, nozares pārstāvjus un ieinteresētās personas izstrādāt kopīgu pieeju izaugsmes veicināšanai, vienlaikus aizsargājot jūras vidi.

Komisija ierosina turpināt un stiprināt iedibināto vides un klimata pasākumu programmu **LIFE**, kas arī atbalstīs pasākumus energoefektivitātes un tīras enerģijas veicināšanai. Lai papildinātu mērķtiecīgos dabas aizsardzības centienus, Komisija arī nostiprina sinerģiju ar kohēzijas politiku un kopējo lauksaimniecības politiku, lai finansētu ieguldījumus dabas un bioloģiskās daudzveidības jomā.

Plašākā mērogā atbilstīgi Parīzes nolīgumam un saistībām īstenot Apvienoto Nāciju Organizācijas ilgtspējīgas attīstības mērķus Komisija ierosina noteikt vērienīgāku mērķi **klimata pasākumu integrēšanai** visās ES programmās ar mērķi 25 % no ES izdevumiem veltīt klimata jomas mērķiem.

¹⁵ Turklāt programmā “Apvārsnis Eiropa” tiks paredzēta summa EUR 10 miljardu apmērā, lai atbalstītu pētniecību un inovāciju pārtikas, lauksaimniecības, lauku attīstības un bioekonomikas jomās.

IV. MIGRĀCIJA UN ROBEŽU PĀRVALDĪBA

Ieguldījumi:

- ▶ Vispusīga pieeja migrācijas pārvaldībai
- ▶ Ārējo robežu pārvaldes nostiprināšana

Bēgļu plūsmu un migrācijas pārvaldības problēmas apliecina vajadzību pēc Eiropas līmeņa rīcības. ES budžetam bija nozīmīga loma, finansējot kopīgo atbildes reakciju uz dažādajām migrācijas krīzes dimensijām. Komisija ierosina palielināt atbalstu, lai stiprinātu mūsu ārējās robežas, uzlabotu patvēruma sistēmu Savienībā un palielinātu migrantu pārvaldību un ilgtermiņa integrāciju.

Mūsu ārējo robežu efektīva aizsardzība ir priekšnoteikums, lai nodrošinātu drošu zonu personu un preču brīvai kustībai Savienībā. Tas ietver personu un preču plūsmas pareizu pārvaldību un muitas savienības integritātes aizsardzību. Jauns, integrēts **Robežu pārvaldes fonds** nodrošinās nodrošinās dalībvalstīm vitāli svarīgu un pastiprinātu atbalstu kopīgajā pienākumā nodrošināt Savienības kopējās ārējās robežas. Fonds aptvers robežu pārvaldību, vīzas un muitas kontroles iekārtas. Tas palīdzēs nodrošināt līdzvērtību, veicot muitas kontroli pie ārējām robežām. Tas tiks panākts, novēršot pašreizējo nelīdzsvarotību dalībvalstu starpā ģeogrāfisko, kapacitātes un resursu atšķirību dēļ. Tas ne tikai stiprinās muitas kontroli, bet arī atvieglēs likumīgu tirdzniecību, tādējādi veicinot drošu un efektīvu muitas savienību.

Savstarpēji arvien vairāk savienotā pasaulē un ņemot vērā demogrāfisko dinamiku un nestabilitāti Eiropas kaimiņvalstīs, migrācija arī turpmāk Savienībai būs ilgtermiņa problēma. Ir skaidrs, ka to labāk var pārvaldīt dalībvalstis ar ES finansiālu un tehnisku atbalstu. Līdz ar to Savienības budžetam ir centrālā loma patvēruma meklētāju un migrantu pārvaldības atbalstīšanā, meklēšanas un glābšanas spēju attīstīšanā, lai glābtu to cilvēku dzīvības, kuri mēģina sasniegt Eiropu, efektīvas atgriešanas pārvaldībā un citu darbību veikšanā, kam ir nepieciešama koordinēta rīcība, kas pārsniedz atsevišķu dalībvalstu spējas.

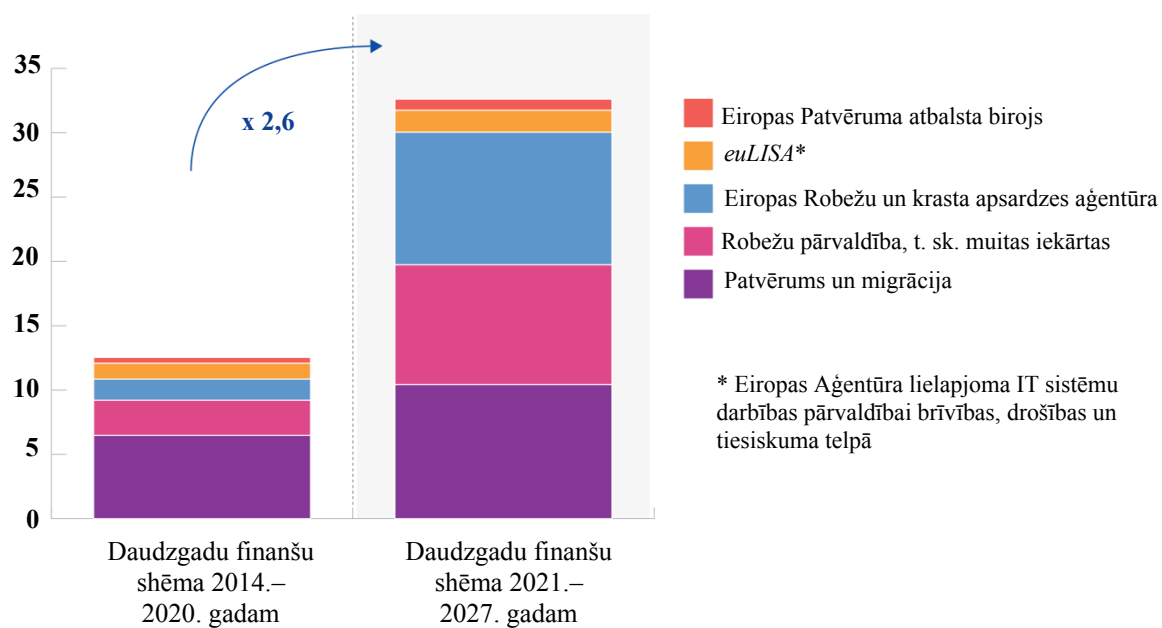
Komisija ierosina nostiprināt **Patvēruma un migrācijas fondu**, lai atbalstītu valsts iestāžu darbu patvēruma meklētāju un migrantu uzņemšanas nodrošināšanā laikposmā tūlīt pēc ierašanās ES teritorijā, kā arī lai izstrādātu kopīgu patvēruma un migrācijas politiku un nodrošinātu efektīvu atgriešanu. Kohēzijas politika nodrošinās atbalstu ilgtermiņa integrācijas veicināšanai pēc sākotnējā uzņemšanas posma. Instrumenti ārējās politikas ietvaros risinās migrācijas pamatcēloņus un atbalstīs sadarbību ar trešām valstīm migrācijas pārvaldības un drošības jautājumos, tādējādi sekmējot Satvara partnerībai migrācijas jomā īstenošanu.

Šie centieni ir jāpapildina ar spēcīgu un pilnībā darbotiespējīgu **Eiropas Robežu un krasta apsardzes aģentūru (FRONTEX)**, kas atrodas pilnībā integrētas ES robežu pārvaldības sistēmas centrā. Komisija ierosina līdz finanšu perioda beigām izveidot pastāvīgu korpusu ar aptuveni 10 000 robežsargu. Tā arī sniegs finansiālu atbalstu un apmācību, lai palielinātu valsts robežsardzes daļu dalībvalstīs. Tas arī ļaus palielināt operatīvās spējas, nostiprināt pašreizējos instrumentus un izstrādāt ES mēroga informācijas sistēmas robežu, migrācijas pārvaldībai un drošībai.

Kopumā ES budžets ārējo robežu, migrācijas un bēgļu plūsmu pārvaldībai tiks ievērojami palielināts, kopsummā sasniedzot gandrīz EUR 33 miljardus salīdzinājumā ar EUR 12,4 miljardiem laikposmam no 2014. līdz 2020. gadam.

Spēcīgs uzsvars uz migrāciju un mūsu ārējās robežas aizsardzību

Miljardos euro, faktiskajās cenās

Piezīme. Salīdzinājumā ar daudz gadu finanšu shēmu 2014. –2020. gadam ES-27 (aplēse)

Avots: Eiropas Komisija

V. DROŠĪBA UN AIZSARDZĪBA

Ieguldījumi:

- ▶ Eiropas iedzīvotāju drošība
- ▶ Eiropas aizsardzības spēju uzlabošana
- ▶ Reaģēšana krīzes situācijā

Pēdējo gadu laikā drošības apdraudējumi Eiropā ir pastiprinājušies un dažādojušies. Tie ir izpaudušies kā teroristu uzbrukumi, jauni organizētās noziedzības veidi, kā arī kibernetizācija. Drošībai pēc būtības ir pārrobežu dimensija, un tāpēc ir vajadzīga spēcīga, koordinēta ES reakcija. Papildus iekšējām drošības problēmām Eiropa saskaras ar ārējiem apdraudējumiem, ko neviena dalībvalsts nevar novērst viena pati. Lai būtu gatava aizsargāt savus iedzīvotājus, Eiropai ir arī vajadzīgas būtiskas pārmaiņas, lai uzlabotu tās stratēģisko autonomiju un izveidotu atbilstoši izstrādātus un racionalizētus instrumentus attiecībā uz aizsardzību.

Komisija ierosina pastiprināt **Iekšējās drošības fondu**, lai izstrādātu tīklus un kopējas sistēmas efektīvai sadarbībai valstu iestāžu starpā un uzlabotu Savienības spēju risināt šos drošības apdraudējumus. To papildinās centieni nostiprināt **kiberdrošību** visās attiecīgajās programmās, kas vērstas uz digitālajām tehnoloģijām, infrastruktūru un tīkliem, pētniecību un inovāciju, kā arī mērķtiecīgu aizsardzību pret kibernetizāciju, jo īpaši izmantojot Digitālās Eiropas programmu un programmu “Apvārsnis Eiropa”.

Komisija arī ierosina nostiprināt **Eiropas Savienības Aģentūru tiesībaizsardzības sadarbībai (Eiropols)**. Tas palielinās tā spēju atbalstīt valsts iestāžu darbu un nodrošināt Eiropas līmeņa atbildi uz drošības apdraudējumiem.

Savienība turpinās sniegt ļoti mērķtiecīgu finansiālo atbalstu **kodoliekārtu dezekspluatācijai un ar kodolenerģijas izmantošanu saistītu darbību drošumam** dažās dalībvalstīs (Lietuva, Bulgārija un Slovākija), kā arī savām kodoliekārtām. ES budžets arī paredzēs ilgstošu atbalstu darba ņēmēju un sabiedrības veselībai, nepieļaujot vides degradāciju un sekmējot kodoldrošumu un drošību.

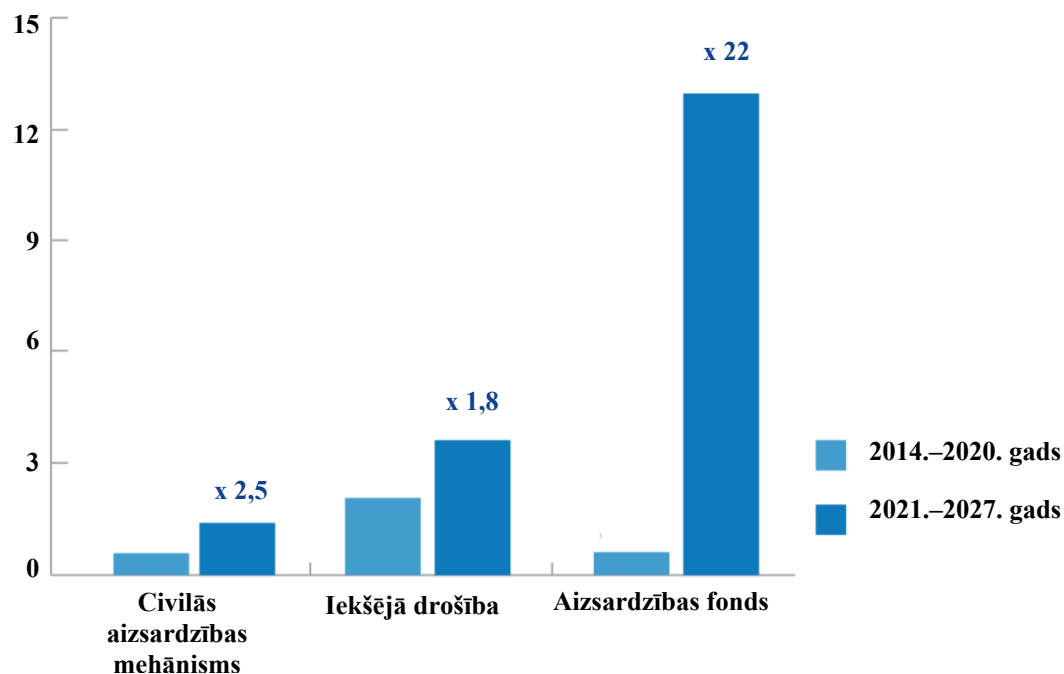
Aizsardzības jomā Savienībai būs jāuzņemas lielāka atbildība, lai aizsargātu savas intereses, vērtības un Eiropas dzīvesveidu, papildinot Ziemeļatlantijas līguma organizācijas darbu. Lai gan Eiropa nevar aizstāt dalībvalstu centienus aizsardzības jomā, tā var mudināt un ietekmēt to sadarbību tādu aizsardzības spēju veidošanā, kas nepieciešamas kopīgo drošības problēmu risināšanai. Komisija ierosina nostiprinātu **Eiropas Aizsardzības fondu**, kura mērķis būs sekmēt konkurētspēju un novatoriskās spējas aizsardzības rūpniecībā visā Savienībā, atbalstot sadarbības pasākumus katrā rūpniecības cikla posmā, sākot ar pētniecību. Tas novērsīs dublēšanos, ļaus gūt apjomradītus ietaupījumus un galu galā ļaus panākt nodokļu maksātāju naudas efektīvāku izmantojumu. Turklāt Komisija ierosina Savienībai, izmantojot Eiropas infrastruktūras savienošanas instrumentu, uzlabot tās stratēģisko transporta infrastruktūru tā, lai tās būtu derīga **militārajai mobilitātei**.

Norises pēdējo gadu laikā ir parādījušas, ka Savienībai ir jāspēj ātri izvērst operatīvu palīdzību, lai reaģētu uz negaidītiem notikumiem, dabas un cilvēka izraisītām katastrofām. Tāpēc Komisija ierosina palielināt **reaģēšanai krīzes situācijās** pieejamos resursus. Tas tiks sasniegts ar pastiprinātu **civilās aizsardzības mehānismu (rescEU)** un paplašinātu **rezervi palīdzībai ārkārtas gadījumos**, lai ārkārtas situācijās Savienībā un ārpus tās nodrošinātu finanšu līdzekļus, kas pārsniedz finanšu shēmā noteiktos maksimālos apjomus. Komisija arī

ierosina dažās programmās, piemēram, Patvēruma un migrācijas fondā un Iekšējās drošības fondā, uzturēt **nepiešķirtas rezerves**, kas izmantojamas krīzes vai ārkārtas situāciju gadījumā.

Būtiskas pārmaiņas attiecībā uz drošību un aizsardzību

Miljardos euro, faktiskajās cenās

Piezīme. Salīdzinājumā ar daudzgadu finanšu shēmu 2014. –2020. gadam ES-27 (aplēse)

Avots: Eiropas Komisija

VI. KAIMIŅATTIECĪBAS UN PASAULE

Ieguldījumi:

- ▶ Savienības ārējā darbība tās kaimiņvalstīs, jaunattīstības valstīs un pārējā pasaulē
- ▶ Palīdzība valstīm, kas gatavojas pievienoties Savienībai

Problēmām, ar ko jāsaskaras ES ārējā darbībā, tostarp tām, kas definētas ES vispārējā ārpolitikas un drošības politikas stratēģijā, pārskatītajā Eiropas kaimiņattiecību politikā un jaunajā Eiropas Konsensā par attīstību, ir nepieciešama budžeta ārējās dimensijas ievērojama modernizācija, lai palielinātu tās efektivitāti un pamanāmību. Lai īstenotu ilgtspējīgas attīstības mērķus un Parīzes klimata nolīgumu, kā arī Satvaru partnerībai ar trešām valstīm migrācijas jomā, ir vajadzīga arī spēcīgāka ārpolitikas un iekšpolitikas savstarpēja koordinācija.

Komisija tāpēc ierosina veikt Savienības ārējās darbības instrumentu **nozīmīgu pārstrukturēšanu**, lai nodrošinātu lielāku saskaņotību starp instrumentiem, izmantotu apjomradītus ietaupījumus un sinerģiju programmu starpā, kā arī vienkāršotu procesus. Tas dos Savienībai vairāk iespēju īstenot savus mērķus un projicēt savas intereses, politiku un vērtības pasaules mērogā.

Ierosinātā Savienības ārējās darbības instrumentu jaunā uzbūve atspoguļo vajadzību koncentrēties uz stratēģiskām prioritātēm gan ģeogrāfiski – Eiropas **kaimiņvalstīs, Āfrikā un Rietumbalkānos**, kā arī nestabilās valstīs un valstīs ar vislielākajām vajadzībām, gan tematiski – drošības, migrācijas, klimata pārmaiņu un cilvēktiesību jomā.

Komisija ierosina apvienot lielāko daļu tās pašreizējo instrumentu plašā **Kaimiņattiecību, attīstības un starptautiskās sadarbības instrumentā**, kas darbojas visā pasaulē. Finanšu uzbūve tiks vēl vairāk vienkāršota, **integrējot Eiropas Attīstības fondu**, kas šobrīd ir ES galvenais instruments palīdzības sniegšanai Āfrikas, Karību jūras reģiona un Klusā okeāna valstīm un aizjūras zemēm un teritorijām¹⁶.

Plašajam instrumentam būs norobežoti budžeta piešķirumi par katru ģeogrāfisko reģionu, tostarp kaimiņvalstīm un Āfriku. Tajā pašā laikā tas piedāvās lielāku elastību attiecībā uz reaģēšanas spēju un plašāku darbības risinājumu klāstu, lai labāk kalpotu Savienības prioritātēm. Tas ietvers arī **“jaunu uzdevumu un prioritāšu spilvenu”**, lai nodrošinātu elastību, reaģējot uz esošām vai jaunām, steidzamām prioritātēm, jo īpaši stabilitātes un migrācijas jomās.

Par pamatu izmantojot Eiropas Ārējo investīciju plānu un tā Eiropas Fondu ilgtspējīgai attīstībai, jauna **ārējo investīciju struktūra** ļaus piesaistīt papildu resursus no citiem līdzekļu devējiem un no privātā sektora. Tas palīdzēs risināt attīstības problēmas, papildinot dotācijas ar budžeta garantijām, citiem tirgus instrumentiem, tehnisko palīdzību, “resursu apvienošanu” un iespējamu līdzdalību attīstības finanšu iestāžu kapitālā, tādējādi ļaujot virzīt tālāk Savienības mērķu un politikas īstenošanu. Turklāt **makrofinansialā palīdzība** palīdzēs novērst ekonomikas krīzes.

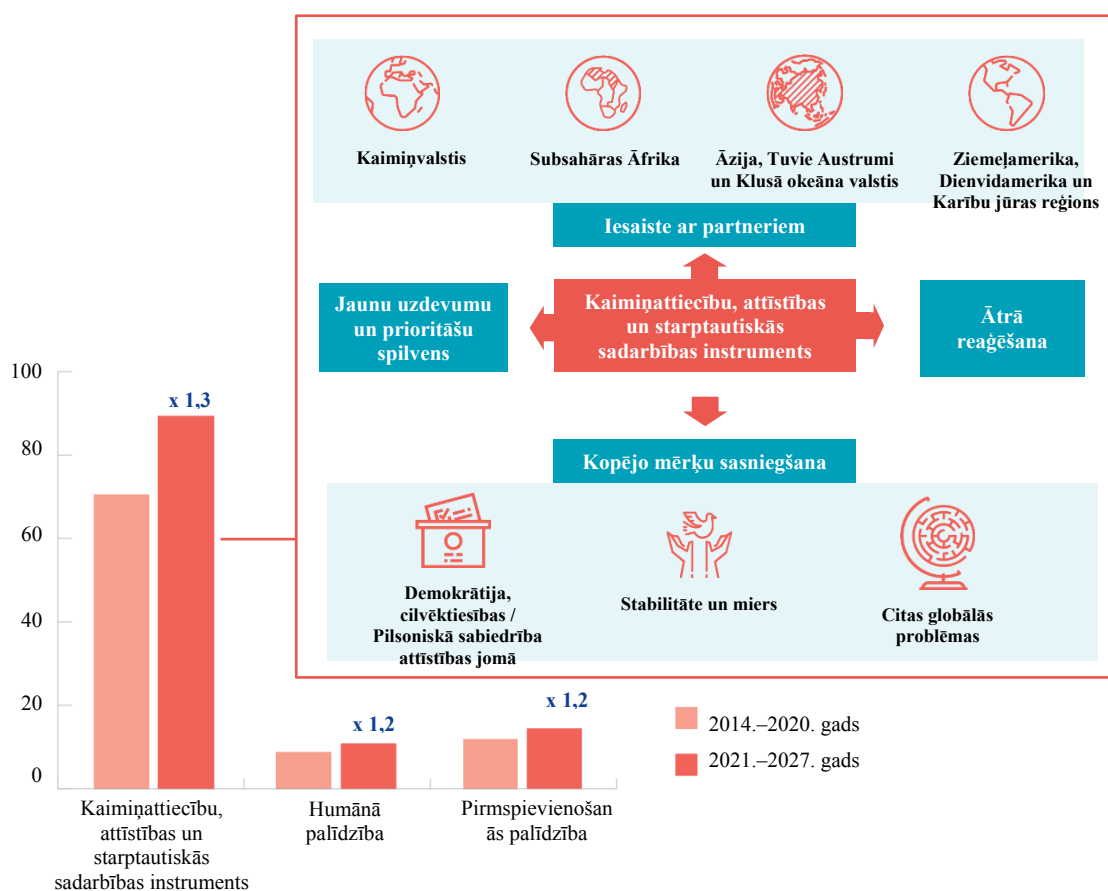
¹⁶ Komisijas priekšlikums par Eiropas Attīstības fonda integrēšanu ir viens no elementiem, kas paredz pašu resursu maksimālā apjoma palielinājumu. Turklāt būs svarīgi, ka noteikumi, kas reglamentē kaimiņattiecību, attīstības un starptautiskās sadarbības instrumentu, ietver līdzīgus elastības noteikumus, kādi ir ietverti pašreizējā Eiropas Attīstības fondā.

Pirmspievienošanās palīdzības instruments atbalstīs kandidātvalstis un potenciālās kandidātvalstis to ceļā uz pievienošanās kritēriju izpildi. Turklāt tas palīdzēs sasniegt plašākus Eiropas mērķus – nodrošināt stabilitāti, drošību un labklājību Savienības tuvējās kaimiņvalstīs. Tas tiks izstrādāts arī Rietumbalkānu stratēģijas kontekstā un atspoguļos norises attiecībās ar Turciju.

Kopā ar tās starptautiskajiem partneriem un dalībvalstu rīcību Savienība turpinās uzņemties vadošo lomu humānās palīdzības jomā. Komisija ierosina pastiprinātu **Humānās palīdzības instrumentu**, ar ko nodrošināt vajadzībām atbilstīgu ES palīdzības sniegšanu dzīvību glābšanai un pasargāšanai, cilvēku ciešanu nepieļaušanai un atvieglošanai, kā arī dabas katastrofu vai cilvēku izraisītu krīžu skarto iedzīvotāju integritātes un cilvēka cieņas aizsardzībai.

Eiropa kā spēcīga pasaules mēroga dalībiece

Miljardos euro, faktiskajās cenās

Piezīme. Salīdzinājumā ar daudzgadu finanšu shēmu 2014. –2020. gadam ES-27, ieskaitot Eiropas Attīstības fondu (aplēse)

Avots: Eiropas Komisija

Savienībai ir arī jāiegulda krīžu novēršanā, miera, sabiedriskās kārtības atjaunošanā vai stabilizācijā visās valstīs vai reģionos pasaulē, kas saskaras ar konfliktiem vai nekārtībām. Saskaņā ar Līgumiem ES budžets nespēj aptvert visas ES darbības jomās ārējās drošības un aizsardzības jomā. Tas ir mazinājis vispārējās ES darbības ietekmi, efektivitāti un ilgtspēju. Lai to novērstu, Savienības Augstā pārstāve ārlietās un drošības politikas jautājumos ar Komisijas atbalstu ierosinās atsevišķu ārpusbudžeta finansējuma mehānismu – **Eiropas Miera nodrošināšanas fondu**. Miera nodrošināšanas fonda mērķis ir novērst pašreizējos

trūkumus ES spējā veikt kopējās drošības un aizsardzības politikas misijas un nodrošināt militāro un aizsardzības palīdzību attiecīgām trešām valstīm, starptautiskām un reģionālām organizācijām. Miera nodrošināšanas fonds ļaus Savienībai darīt vairāk un ātrāk rīkoties, lai novērstu konfliktus, sekmētu cilvēku drošību, novērstu nestabilitāti un strādātu ar mērķi veidot drošāku pasauli.

VII. EIROPAS PUBLISKĀ ADMINISTRĀCIJA

Ieguldījumi:

- Efektīva un mūsdienīga publiskā pārvalde, kas kalpo visiem Eiropas iedzīvotājiem

Eiropas publiskā pārvalde ir maza salīdzinājumā ar valstu un pat daudzām reģionālajām un vietējām administrācijām. Tomēr tai ir izšķiroši svarīga loma, palīdzot Savienībai īstenot tās prioritātes, politiku un programmas Eiropas kopējās interesēs.

Pēdējo gadu laikā Eiropas administrācijā ir notikušas **padziļinātas reformas**. 2013. gada decembra vienošanās par pašreizējo daudzgadu finanšu shēmu ietvaros Civildienesta noteikumu reforma ieviesa **būtiskus efektivitātes pasākumus**¹⁷. Turklāt iestādes apņēmas **samazināt darbinieku skaitu par 5 %**. Komisija šo apņemšanos ir pilnībā īstenojusi, un citas iestādes, struktūras un aģentūras arī īsteno šo samazinājumu, kā rezultātā Komisijas darbinieku relatīvais īpatsvars visās Eiropas struktūrās samazinās. Revīzijas palāta nesen secināja, ka visas iestādes un struktūras kopumā ir panākušas minēto samazinājumu.

Jāatzīmē, ka šīs reformas tika veiktas laikā, kad Savienības darbiniekiem vajadzēja palielināt darba intensitāti, uzņemties jaunus uzdevumus jaunās prioritārajās jomās un risināt tādas neparedzētas problēmas kā migrācijas un bēgļu krīzes.

Eiropas publiskajai administrācijai būtu jātiecas darboties pēc iespējas efektīvāk. Komisija pastāvīgi tiecas maksimāli izmantot sinerģiju un efektivitāti. Tomēr administrācijai ir jābūt pienācīgi apgādātai ar resursiem, lai veiktu savas pamatfunkcijas. Nepieciešamība ieguldīt informācijas tehnoloģijās un ēku uzlabošanā nākotnē neizzudīs. Apvienotās Karalistes izstāšanās rezultātā dažas funkcijas administrācijā tiks nedaudz pārorientētas, taču darbību apjoms nemainīsies un dažās jaunās prioritārajās jomās klūs intensīvāks. Netiks skarti arī rakstiskās un mutiskās tulkošanas pakalpojumi angļu valodā.

Savienības administratīvajiem izdevumiem 2020. gadā noteiktais maksimālais apjoms veido 6,7 % no kopējās daudzgadu finanšu shēmas. Tas sedz visu ES iestāžu administratīvās izmaksas, pensijas un Eiropas skolu izmaksas. Pēc ievērojamajiem pūliņiem, jo īpaši no Komisijas puses pašreizējā laikposmā, lielāks samazinājums liktu apšaubīt ES iestāžu darbību un efektīvu politikas īstenošanu un ieviešanu. Spēcīgai Eiropas Savienībai ar daudziem papildu uzdevumiem, kurus tai uzticējušas dalībvalstis, ir vajadzīgs efektīvs un dinamisks civildienests, kas **spēj piesaistīt talantīgus cilvēkus no visām dalībvalstīm** darbam visu

¹⁷ Šīs reformas ietvēra algu iesaldēšanu uz diviem gadiem, ko papildināja darba laika pagarināšana līdz 40 stundām nedēļā bez atlīdzības, peticīgākas atalgojuma skalas izveide sekretāriem un administratīvajiem darbiniekiem un ikgadējā atvaļinājuma saīsināšana. Reforma arī ievērojami ietekmēja pensiju tiesības, samazinot karjeras noslēguma atalgojumu, paaugstinot pensionēšanās vecumu un samazinot pensijas uzkrājuma likmi.

Eiropas iedzīvotāju labā. Tāpēc Komisija ierosina saglabāt administratīvo izdevumu stāvokli pašreizējā līmenī¹⁸.

4. PRIORITĀŠU SASKAŅOŠANA AR RESURSIEM

Lai pārvērstu ES līmenī pieņemtās politiskās prioritātes rezultātos uz vietas, atbilstoši izstrādātas programmas ir jāapgādā ar pietiekamiem resursiem pārmaiņu panākšanai. Kā paskaidrots Komisijas ieguldījumā vadītāju neformālajā sanāksmē februārī¹⁹, lēmumus, kas pieņemti par finansējuma līmeņiem turpmākajam ilgtermiņa budžetam, nevar nodalīt no Savienības mērķiem katrā prioritārajā jomā.

Komisijas priekšlikumu pamatā ir rūpīgs novērtējums par resursiem, kas vajadzīgi Savienības mērķu efektīvai īstenošanai, un par izdevumu efektivitāti un pievienoto vērtību katrā jomā. Pat pieticīgam ES budžetam var būt ievērojama ietekme ar atbilstoši izstrādātām programmām, efektīvu īstenošanu un viedu kombinēšanu ar citiem finansējuma avotiem. Tomēr pastāv ierobežojumi tam, ko ar tādu budžetu var panākt, un, ja Eiropa vēlas savas pozitīvās programmas īstenošanu virzīt kopīgi, tai būs nepieciešams attiecīgs budžets.

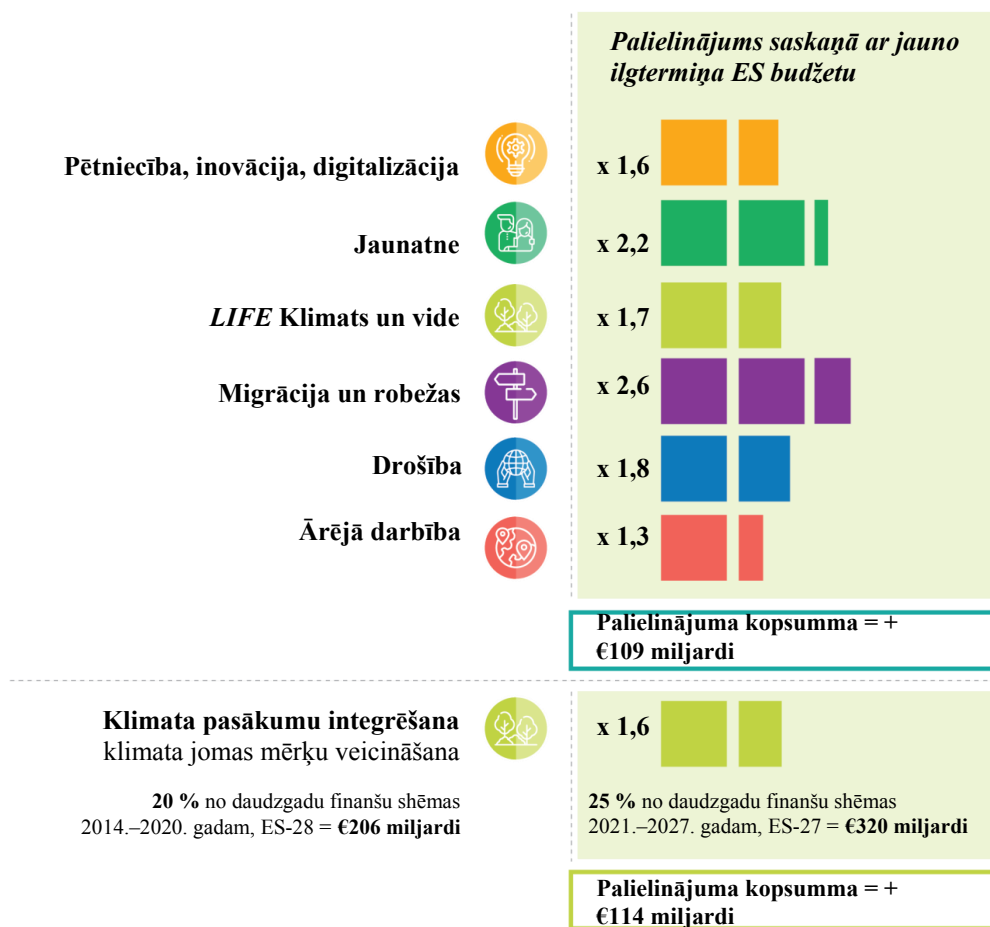
Turpmākā ES budžeta galvenais uzdevums ir nodrošināt atbalstu jaunām un esošajām prioritātēm, vienlaikus novēršot iztrūkumu valstu iemaksās, ko rada Apvienotās Karalistes izstāšanās. Komisija ierosina **līdzsvarotu pieeju**. Jaunas prioritātes būtu jāfinansē galvenokārt no jauniem resursiem. Apvienotās Karalistes izstāšanās izraisītais iztrūkums būtu daļēji jāsedz no jauniem resursiem un daļēji no ietaupījumiem un pārdalījumiem no pastāvošajām programmām.

Lai ES budžets spētu dot vērtīgu ieguldījumu daudzās no jaunajām prioritārajām jomām, jo īpaši tajās, kurās tiek veidoti jauni instrumenti, būs jāpalielina pašreizējie finansējuma līmeņi. Tagad veikti ieguldījumi tādās jomās kā pētniecība un inovācija, jaunieši un digitālā ekonomika nākamajām paaudzēm nodrošinās bagātīgas dividendes. Tāpēc Komisija ierosina būtiskus palielinājumus prioritārajās jomās.

¹⁸ Daudzgažu finanšu shēmas vidusposma novērtēšanas ietvaros 2023. gadā Komisija apsvērs iespēju ES darbiniekiem izveidot fondēto pensiju fondu.

¹⁹ COM(2018) 98.

Jaunas un nostiprinātas prioritātes 27 valstu Savienībai

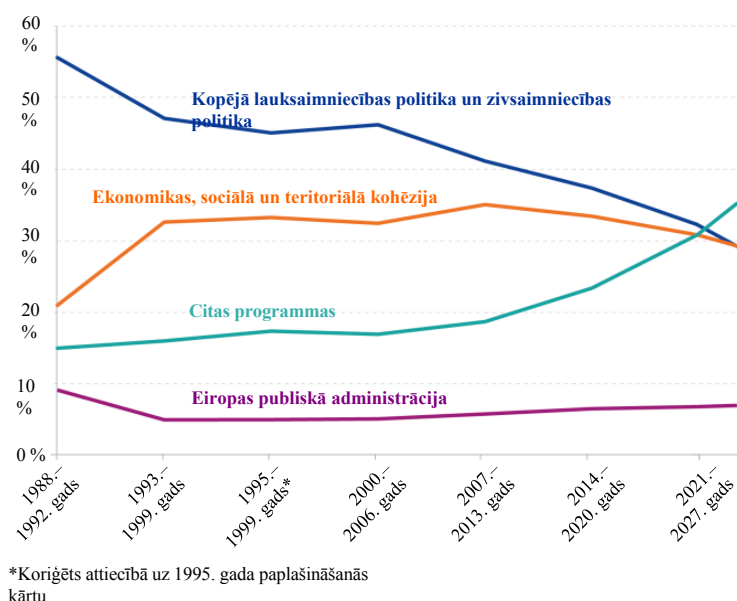
Piezīme. Salīdzinājumā ar daudzgadu finanšu shēmu 2014. –2020. gadam ES-27, ieskaitot Eiropas Attīstības fondu (aplēse)

Avots: Eiropas Komisija

Tajā pašā laikā Komisija ir kritiski izvērtējusi jomas, kurās var panākt ietaupījumus, neiedragājot ES programmu pievienoto vērtību. Šo centienu ietvaros Komisija ierosina nedaudz samazināt budžeta piešķirumu kopējai lauksaimniecības politikai un kohēzijas politikai, lai atspoguļotu jauno kontekstu un atbrīvotu resursus citām darbībām. Šo politikas jomu modernizācija ļaus turpināt īstenot to pamatmērķus, vienlaikus arī sekmējot jaunas prioritātes. Piemēram, kohēzijas politikai būs arvien svarīgāka loma strukturālo reformu atbalstīšanā un migrantu integrēšanā.

Šo pārmaiņu rezultātā budžets tiks līdzsvarots un arvien lielāks uzsvars tiks likts uz jomām, kurās ir vislielākā Eiropas pievienotā vērtība.

Galveno politikas jomu attīstība ES budžetā

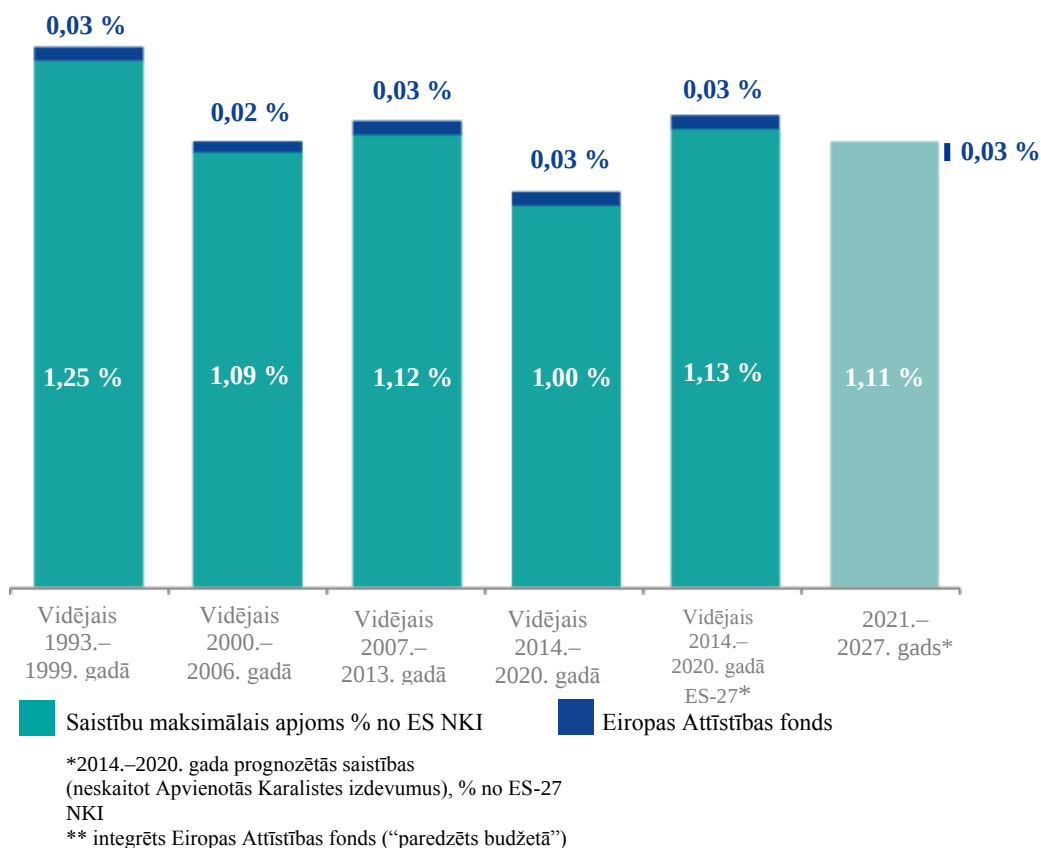

Avots: Eiropas Komisija

Kopumā, veicot papildu iemaksas un ietaupījumus, Komisija ierosina daudzgadu finanšu shēmu EUR 1279 miljardu apmērā saistībās laikposmam no 2021. līdz 2027. gadam, kas atbilst 1,114 % no ES-27 nacionālā kopienākuma. Tas ir pielīdzināms pašreizējās finanšu shēmas apjomam reālajā izteiksmē, ieskaitot Eiropas Attīstības fondu²⁰.

²⁰ Eiropas Attīstības fonds atbilst aptuveni 0,03 % no ES-27 nacionālā kopienākuma.

ES budžeta apmērs kā procents no nacionālā kopienākuma (NKI)

Šis saistību līmenis nozīmē EUR 1246 miljardus maksājumos, kas atbilst 1,08 % no ES-27 nacionālā kopienākuma, pašreizējo un turpmāko izdevumu programmu īstenošanai līdz 2027. gadam. Lai nodrošinātu atbilstību spēkā esošajam pašu resursu maksimālajam apjomam, jo īpaši nākamās daudzgadu finanšu shēmas pirmajos divos gados, Komisija ierosina samazināt priekšfinansējuma likmi kohēzijas politikas un lauku attīstības programmām.

Ierosinātā finanšu shēma darbosies septiņus gadus – no 2021. līdz 2027. gadam – ar **starpposma pārskatu** 2023. gadā. Komisija atzīst vērtību, kas ir finanšu shēmas ilguma pakāpeniskai sinhronizēšanai ar Eiropas iestāžu piecu gadu politisko ciklu. Taču pāreja uz piecu gadu ciklu 2021. gadā nepiedāvātu optimālu saskaņošanu²¹. Ierosinātais septiņu gadu cikls dos Komisijai, kas stāsies amatā pēc Eiropas Parlamenta vēlēšanām 2024. gadā, iespēju iesniegt, ja tā izvēlēsies to darīt, jaunu shēmu pieciem gadiem, sākot no 2028. gada.

²¹ Eiropas Parlamenta 2018. gada 14. marta rezolūcijas "Daudzgadu finanšu shēma: Eiropas Parlamenta nostājas sagatavošana par daudzgadu finanšu shēmu laikposmam pēc 2020. gada" 23. punkts.

DAUDZGADU FINANŠU SHĒMA (ES-27)								
(miljonos EUR faktiskajās cenās)								
Saistību aproprācijas	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	Kopā 2021–2027
1. Vienotais tirgus, inovācija un digitalizācija	25 421	25 890	26 722	26 604	27 000	27 703	28 030	187 370
2. Kohēzija un vērtības	54 593	58 636	61 897	63 741	65 645	69 362	68 537	442 412
Tostarp: ekonomikas, sociālā un teritoriālā kohēzija	48 388	49 890	51 505	53 168	54 880	56 647	58 521	373 000
3. Dabas resursi un vide	53 403	53 667	53 974	54 165	54 363	54 570	54 778	378 920
Tostarp: ar tirgu saistītie izdevumi un tiešie maksājumi	40 300	40 527	40 791	40 931	41 072	41 214	41 357	286 195
4. Migrācija un robežu pārvaldība	3 264	4 567	4 873	5 233	5 421	5 678	5 866	34 902
5. Drošība un aizsardzība	3 347	3 495	3 514	3 695	4 040	4 386	5 039	27 515
6. Kaimiņattiecības un pasaule	15 669	16 054	16 563	17 219	18 047	19 096	20 355	123 002
7. Eiropas publiskā administrācija	11 024	11 385	11 819	12 235	12 532	12 949	13 343	85 287
Tostarp: iestāžu administratīvie izdevumi	8 625	8 877	9 197	9 496	9 663	9 951	10 219	66 028
SAISTĪBŪ APROPRIĀCIJAS KOPĀ	166 721	173 694	179 363	182 892	187 047	193 743	195 947	1 279 408
kā procentuālā daļa no NKI	1,12%	1,13%	1,13%	1,12%	1,11%	1,11%	1,09%	1,11%
MAKSĀJUMU APROPRIĀCIJAS KOPĀ	159 359	163 969	177 350	180 897	184 515	188 205	191 969	1 246 263
kā procentuālā daļa no NKI	1,07%	1,07%	1,12%	1,10%	1,09%	1,08%	1,07%	1,08%
Pieejamā rezerve	0,22%	0,22%	0,17%	0,19%	0,20%	0,21%	0,22%	0,21%
Pašu resursu maksimālais apjoms kā % daļa no NKI*	1,29%	1,29%	1,29%	1,29%	1,29%	1,29%	1,29%	1,29%
* Procentuālās daļas neskar spēkā esošajā lēmumā par pašu resursiem noteikto maksimālo apjomu.								
ĀRPUS DFS MAKSIMĀLAJĒM APJOMIEM								
Ipašie instrumenti:								
Rezerve palīdzībai ārkārtas gadījumos	637	649	662	676	689	703	717	4 734
Eiropas Globalizācijas pielāgošanas fonda (EGF)	212	216	221	225	230	234	239	1 578
Eiropas Savienības Solidaritātes fonds (ESSF)	637	649	662	676	689	703	717	4 734
Elastības instruments	1 061	1 082	1 104	1 126	1 149	1 172	1 195	7 889
Eiropas Investīciju stabilizācijas funkcija*	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
Eiropas Miera nodrošināšanas fonds	800	1 050	1 300	1 550	1 800	2 000	2 000	10 500
ĀRPUS DFS MAKSIMĀLAJĒM APJOMIEM KOPĀ	3 347	3 648	3 950	4 253	4 557	4 812	4 868	29 434
DFS KOPĀ + ĀRPUS DFS MAKSIMĀLAJĒM APJOMIEM	170 068	177 341	183 313	187 145	191 604	198 555	200 816	1 308 843
kā procentuālā daļa no NKI	1,14%	1,15%	1,16%	1,14%	1,13%	1,14%	1,11%	1,14%
* Eiropas Investīciju stabilizācijas funkcijai tiks nodrošināta procentu likmes subsīdija, izmantojot ārējos piešķirtos iegājumus, kas ir līdzvērtīgi monetāro ienākumu daļai.								
Faktiskās cenas ir aprēķinātas, piemērojot fiksētu 2 % deflatoru gadā summām, kas izteiktas 2018. gada cenās.								

DAUDZGADU FINANŠU SHĒMA (ES-27)								
(miljonos EUR 2018. gada cenās)								
Saistību aproprācijas	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	Kopā 2021–2027
1. Vienotais tirgus, inovācija un digitalizācija	23 955	23 918	24 203	23 624	23 505	23 644	23 454	166 303
2. Kohēzija un vērtības	51 444	54 171	56 062	56 600	57 148	59 200	57 349	391 974
Tostarp: ekonomikas, sociālā un teritoriālā kohēzija	45 597	46 091	46 650	47 212	47 776	48 348	48 968	330 642
3. Dabas resursi un vide	50 323	49 580	48 886	48 097	47 326	46 575	45 836	336 623
Tostarp: ar tirgu saistītie izdevumi un tiešie maksājumi	37 976	37 441	36 946	36 346	35 756	35 176	34 606	254 247
4. Migrācija un robežu pārvaldība	3 076	4 219	4 414	4 647	4 719	4 846	4 908	30 829
5. Drošība un aizsardzība	3 154	3 229	3 183	3 281	3 517	3 743	4 216	24 323
6. Kaimiņattiecības un pasaule	14 765	14 831	15 002	15 290	15 711	16 298	17 032	108 929
7. Eiropas publiskā administrācija	10 388	10 518	10 705	10 864	10 910	11 052	11 165	75 602
Tostarp: iestāžu administratīvie izdevumi	8 128	8 201	8 330	8 432	8 412	8 493	8 551	58 547
SAISTĪBŪ APROPRIĀCIJAS KOPĀ	157 105	160 466	162 455	162 403	162 836	165 358	163 960	1 134 583
kā procentuālā daļa no NKI	1,12%	1,13%	1,13%	1,12%	1,11%	1,11%	1,09%	1,11%
MAKSĀJUMU APROPRIĀCIJAS KOPĀ	150 168	151 482	160 631	160 631	160 631	160 631	160 631	1 104 805
kā procentuālā daļa no NKI	1,07%	1,07%	1,12%	1,10%	1,09%	1,08%	1,07%	1,08%
Pieejamā rezerve	0,22%	0,22%	0,17%	0,19%	0,20%	0,21%	0,22%	0,21%
Pašu resursu maksimālais apjoms kā % daļa no NKI*	1,29%	1,29%	1,29%	1,29%	1,29%	1,29%	1,29%	1,29%
* Procentuālās daļas neskar spēkā esošajā lēmumā par pašu resursiem noteikto maksimālo apjomu.								
ĀRPUS DFS MAKSIMĀLAJĒM APJOMIEM								
Ipašie instrumenti:								
Rezerve palīdzībai ārkārtas gadījumos	600	600	600	600	600	600	600	4 200
Eiropas Globalizācijas pielāgošanas fonda (EGF)	200	200	200	200	200	200	200	1 400
Eiropas Savienības Solidaritātes fonds (ESSF)	600	600	600	600	600	600	600	4 200
Elastības instruments	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000	7 000
Eiropas Investīciju stabilizācijas funkcija*	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
Eiropas Miera nodrošināšanas fonds	753	970	1 177	1 376	1 567	1 707	1 673	9 223
ĀRPUS DFS KOPĀ	3 153	3 370	3 577	3 776	3 967	4 107	4 073	26 023
DFS KOPĀ + ĀRPUS DFS	160 258	163 836	166 032	166 179	166 803	169 465	168 033	1 160 606
kā procentuālā daļa no NKI	1,14%	1,15%	1,16%	1,14%	1,13%	1,14%	1,11%	1,14%
* Eiropas Investīciju stabilizācijas funkcijai tiks nodrošināta procentu likmes subsīdija, izmantojot ārējos piešķirtos iegājumus, kas ir līdzvērtīgi monetāro ienākumu daļai.								

Nesenā pieredze liecina, ka sevišķi svarīga ir shēmas elastība. Daudzās problēmas, ar kurām Savienība pēdējo gadu laikā ir saskārusies, ir **maksimāli noslogojušas pašreizējo elastību**. ES budžetam ir jābūt pietiekami elastīgam, lai ļautu Savienībai uz neparedzētām vajadzībām reaģēt ātri un efektīvi. Tāpēc Komisija ierosina pārskatīt pašreizējos elastības mehānismus un ieviest **jaunu “Savienības rezervi”**.

- **Elastība programmu ietvaros un to starpā.** Komisija ierosinās iestrādātas rezerves, lai programmu ietvaros radītu elastību. Turklāt ir ierosināts, ka summa, kuru var pārvietot no vienas programmas uz citu programmu tajā pašā kategorijā, tiks palielināta no 10 % līdz 15 %. Komisija arī ierosina iespēju “apvienot” dažādus finansiālā atbalsta veidus, mainot dažādus pārvaldības veidus, “pārplānot” finansējumu vidusposmā, kā arī veikt valstu piešķirumu īpašu pārskatīšanu, lai pielāgotos norisēm attiecīgajā periodā. Tas vēl vairāk palielinās elastību, vienlaikus saglabājot sistēmas taisnīgumu.
- **Elastība starp izdevumu kategorijām un gadiem.** Pēc pietiekamu nepiešķirtu līdzekļu rezervju nodrošināšanas Komisija ierosina pilnībā izmantot maksājumu vispārējo rezervi, kas ieviesta saskaņā ar pašreizējo shēmu. Komisija ierosina paplašināt saistību vispārējās rezerves apmēru un darbības jomu, lai izveidotu **“Savienības rezervi”**. Tas tiks finansēts no rezervēm, kas palikušas pieejamas saskaņā ar iepriekšējā finanšu gada saistību maksimālajiem apjomiem, kā arī izmantojot līdzekļus, kas ir paredzēti ES budžetam, bet tomēr nav izmantoti programmu īstenošanā. Šī rezerve ir spēcīgs, jauns rīks neparedzētiem gadījumiem un reaģēšanai uz ārkārtas situācijām tādās jomās kā drošība un migrācija. Tā arī palīdzēs novērst tirdzniecības traucējumu ekonomiskās un sociālās sekas, kad citi pieejamie instrumenti jau būs izmantoti.
- **“Īpašie instrumenti”.** Komisija ir pārskatījusi īpašo instrumentu, piemēram, Rezerves palīdzībai ārkārtas gadījumos, Eiropas Savienības Solidaritātes fonda un Eiropas Globalizācijas pielāgošanās fonda, darbības jomu. Šie instrumenti ļauj ES budžetā iekļaut papildu finanšu līdzekļus, kas pārsniedz finanšu shēmā noteiktos maksimālos apjomus. Komisija ierosina attiecīgos gadījumos paplašināt minēto instrumentu darbības jomu, piemēram, ļaujot aktivizēt Rezervi palīdzībai ārkārtas gadījumos ārkārtas situācijās Eiropas Savienības iekšienē. Komisija arī ierosina racionalizēt procedūras šo instrumentu mobilizēšanai un palielināt elastības instrumenta apmēru līdz EUR 1 miljardam (2018. gada cenās²²) gadā.

5. MŪSDIENĪGA ES BUDŽETA FINANSĒŠANAS SISTĒMA

Budžeta izdevumu un ienākumu daļas ir vienas monētas divas puses. Abas ir jāmodernizē, lai maksimāli palielinātu ES budžeta ieguldījumu Savienības politikas prioritātēs. Saskaņā ar Mario Monti vadītās augsta līmeņa grupas par ES turpmāko finansēšanu²³ ieteikumiem Komisija ierosina modernizēt un vienkāršot pašreizējo pašu resursu sistēmu un dažādot ienākumu avotus.

Līdz ar Apvienotās Karalistes izstāšanos beigsies arī ar to saistītā budžeta korekcija. Tas pats attiecināms arī uz Apvienotās Karalistes korekcijas finansēšanas korekcijām, kas piešķirtas dažām dalībvalstīm. Korekcijas saistībā ar samazinātām PVN pašu resursu piesaistīšanas likmēm un vienreizējā maksājuma samazinājumi uz nacionālo kopienākumu balstītiem maksājumiem automātiski zaudēs spēku 2020. gada beigās.

Tas dod iespēju vienkāršot un reformēt sistēmu un nostiprināt saskaņotību ar Savienības politiku un prioritātēm. Komisija kā daļu no taisnīga un līdzsvarota budžeta pasākumu kopuma ierosina likvidēt visas korekcijas ienākumu daļā. Iekasēšanas izmaksas, ko dalībvalstis patur sev no tradicionālajiem pašu resursiem, tiks atjaunotas no 20 % uz sākotnējo 10 % līmeni, lai labāk saskaņotu finansiālo atbalstu muitas aprīkojumam, personālam un

²² EUR 1,127 miljardi faktiskajās cenās.

²³ Skatīt ziņojumu “ES turpmākā finansēšana”, ko 2017. gada janvārī iesniedza augsta līmeņa grupa, kuru kopīgi izveidoja Eiropas Parlaments, Padome un Eiropas Komisija un kuru vada Mario Monti.

informācijas tehnoloģijām ar faktiskajām izmaksām un vajadzībām. Šo pasākumu ietekme attiecībā uz muitas kontroles slogu tiks rūpīgi uzraudzīta²⁴.

Visu korekciju likvidēšana un iekasēšanas izmaksu samazinājums muitas ieņēmumiem palielinās daudzgadu finanšu shēmas taisnīgumu. Tomēr korekciju likvidēšana nozīmēs, ka dažām dalībvalstīm nākamajā daudzgadu finanšu shēmā, salīdzinot ar šo valstu pašreizējo situāciju, ievērojami pieaugs iemaksu apmērs.

Lai novērstu to, ka šīm dalībvalstīm no 2021. gada ievērojami un pēkšņi pieaug to iemaksas apmērs, tiek ierosināts pašreizējās korekcijas likvidēt pakāpeniski laika gaitā. Šajā nolūkā visas korekcijas budžeta ienākumu daļā tiks pārvērstas pārredzamos vienreizējos maksājumos par katru dalībvalsti. Šie vienreizējie maksājumi būtu pakāpeniski piecu gadu laikā jāsamazina līdz valstu iemaksas (izteiktas procentos no nacionālā kopienākuma) sasniedz līmeni, kas pielīdzināms citām dalībvalstīm, kuras neizmanto korekciju.

Pašu resursu sistēmas modernizēšanas ietvaros un papildus tradicionālajiem muitas nodokļiem un uz nacionālo kopienākumu balstītajām iemaksām ES budžetā Komisija ierosina **vienkāršot pašreizējos pievienotā vērtības nodokļa** pašu resursus, balstot tos tikai uz standarta likmes piegādēm, vienlaikus saglabājot pilnīgu atbilstību nesenajam Komisijas priekšlikumam par galīgo PVN sistēmu ES. Komisija arī ierosina izveidot ciešāku saikni starp budžeta finansēšanu un Savienības politiku, ieviešot **jaunu pašu resursu "grozu"**. Šo grozu veido ienākumu daļa no šādiem avotiem.

- ▶ **Emisijas kvotu tirdzniecības sistēma:** Eiropas emisijas kvotu tirdzniecības sistēma ir nozīmīgs ES rīcības instruments siltumnīcefekta gāzu emisijas samazināšanai izmaksu efektīvā veidā, un tai ir tieša saikne ar vienotā tirgus darbību. Komisija ierosina piešķirt 20 % no emisijas kvotu tirdzniecības sistēmas ienākumiem ES budžetam, vienlaikus aizsargājot sistēmā jau iestrādātos korekcijas mehānismus.
- ▶ Pārskatītā **kopējā konsolidētā uzņēmumu ienākuma nodokļa bāze** tiks ieviesta pakāpeniski, tiklīdz būs pieņemti vajadzīgie tiesību akti. Tas ES budžeta finansēšanu tieši sasaistīs ar ieguvumiem, ko gūst vienotajā tirgū darbojošies uzņēmumi.
- ▶ **Valsts iemaksa, kas aprēķināta, pamatojoties uz nepārstrādāto plastmasas iepakojuma atkritumu apjomu.** Tas radīs stimulu dalībvalstīm samazināt iepakojuma atkritumus un veicinās Eiropas pāreju uz aprites ekonomiku, īstenojot Eiropas stratēģiju attiecībā uz plastmasu.

Pamatojoties uz Komisijas priekšlikumiem, jaunie pašu resursi dotu vidēji EUR 22 miljardus gadā, kas atbilst aptuveni 12 % no kopējiem ES budžeta ieņēmumiem. Jaunie pašu resursi palīdzēs finansēt jaunās budžeta prioritātes. Tas arī ļaus attiecīgi samazināt valstu iemaksas, kas balstītas uz nacionālo kopienākumu.

Pašu resursu sistēmas ierosināto reformu nolūks ir mainīt veidu, kādā tiek finansēts budžets, nevis tā kopējo apmēru. Budžeta ieņēmumu avotu dažādošana palielinās ES budžeta noturību. Kopā ar pakāpenisku budžeta līdzsvarošanu no valsts līmenī piešķirtām programmām uz jaunām prioritātēm tas palīdzēs palielināt uzsvaru uz Eiropas pievienoto vērtību un palīdzēs nodrošināt, ka abas budžeta daļas sekmē Savienības politikas prioritātes.

Eiropas Attīstības fonda iekļaušana ES budžetā būs jāpapildina ar lēmumā par pašu resursiem noteikto maksimālo apjomu palielinājumu. Lai nodrošinātu, ka Savienība jebkādos apstākļos, pat ekonomikas lejupslīdes laikā, ir spējīga pildīt savas finansiālās saistības, ir vajadzīga

²⁴ Dalībvalstis ar konkrētām problēmām attiecībā uz muitas kontroli varēs izmantot pastiprināto MUITAS programmu. Turklāt Integrētās Robežu pārvaldības fonds, jo īpaši ar jauno muitas kontroles iekārtu daļu, palīdzēs valstu muitas dienestiem iepirkt iekārtas. Visbeidzot, Strukturālo reformu atbalsta programma nodrošinās palīdzību muitas dienestu administratīvās kapacitātes uzlabošanā.

pietiekama rezerve starp maksājumiem un pašu resursu maksimālo apjomu. Komisija ierosina palielināt pašu resursu maksimālos apjomus maksājumiem un saistībām attiecīgi līdz 1,29 % un 1,35 % no ES-27 nacionālā kopienākuma.

6. NOBEIGUMS – JAUNS SĀKUMS SAVIENĪBAI 27 VALSTU SASTĀVĀ

Komisijas priekšlikumi nākamajai daudzgadu finanšu shēmai ir sākums procesam, kas noteiks, vai Savienībai ir līdzekļi Bratislavā un Romā pieņemtās pozitīvās programmas īstenošanai. Galīgais lēmums būs jāpieņem Padomei, rīkojoties vienprātīgi, ar Eiropas Parlamenta piekrišanu.

Līdzsvarota vienošanās par mūsdienīgu ES budžetu parādīs, ka Savienība ir vienota, enerģiska un gatava kopīgi virzīties uz priekšu.

Priekšlikumi ir balstīti uz resursu godīgu izvērtējumu, kas Savienībai būs vajadzīgi, lai īstenotu kopīgos mērķus. Tie piedāvā taisnīgu un līdzsvarotu pieeju uzdevumiem – atbalstīt politiskās prioritātes un novērst Apvienotās Karalistes izstāšanās radītās finansiālās sekas. Tie parāda, kā reformēts, vienkāršāks un elastīgāks budžets ļaus Savienībai katru euro likt lietā visu dalībvalstu un visu Eiropas iedzīvotāju labā.

Uz šādiem pamatiem Komisija laikposmā no 29. maija līdz 12. jūnijam iesniegs detalizētus priekšlikumus turpmākajām finanšu programmām. To tālāka virzīšana tad būs Eiropas Parlamenta un Padomes ziņā.

Sarunas par pašreizējo daudzgadu finanšu shēmu noritēja pārāk ilgi. Tādēļ aizkavējās būtisku finanšu programmu uzsākšana. Tās nebija tikai administratīvas neērtības. Tas nozīmēja, ka projekti ar reālu potenciālu mudināt ekonomikas atlabšanu tika atlikti un piekļuve vitāli svarīgiem finansējuma avotiem tiem, kam tie bija nepieciešami, prasīja ilgāku laiku.

Tāpēc mūsu pienākums pret visiem Eiropas iedzīvotājiem ir pievērsties gaidāmajām sarunām par ilgtermiņa ES budžetu ar skaidru mērķi panākt vienošanos pirms Eiropas Parlamenta vēlēšanām un vadītāju samita Sibiu 2019. gada 9. maijā

Komisija darīs visu, kas ir tās spēkos, lai būtu iespējama ātra vienošanās. Mēs šodien ierosinām taisnīgu un līdzsvarotu pasākumu kopumu, kas vienošanās gadījumā dos 27 valstu Savienībai budžetu, kas spēj efektīvi panākt rezultātus visiem. Pozitīvs budžets pozitīvai programmai. Mūsdienīgs budžets Savienībai, kas aizsargā, dod iespējas un aizstāv. Budžets, kas mūsu Savienību labi sagatavos nākotnei.

***Saistību vispārējais līmenis katrai programmai visā
daudzgadu finanšu shēmas darbības laikā***

DAUDZGADU FINANŠU SHĒMA 2021.–2027. GADAM (SAISTĪBĀS)								
Faktiskās cenas	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2021–2027
1. Vienotais tirgus, inovācija un digitalizācija	25 421	25 890	26 722	26 604	27 000	27 703	28 030	187 370
1. Pētniecība un inovācija	13 905	14 001	14 603	14 644	14 801	15 262	15 356	102 573
"Apvārsnis Eiropa"	13 119	13 385	13 654	13 931	14 215	14 500	14 796	97 600
Tostarp InvestEU fonda ietvaros	470	480	489	500	510	520	531	3 500
Tostarp pētniecība un inovācija pārtikas, lauksaimniecības, lauku attīstības un bioekonomikas jomās	1 345	1 372	1 399	1 427	1 456	1 485	1 516	10 000
Euratom pētniecības un mācību programma	322	328	335	341	349	356	369	2 400
Starptautiskais eksperimentālais kodoltermiskais reaktors (ITER)	934	768	1 103	872	746	926	722	6 070
Cits	0,3	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	3
2. Eiropas stratēģiskās investīcijas	6 825	7 107	7 244	6 988	7 129	7 269	7 411	49 973
InvestEU fonds	1 980	2 020	2 061	2 104	2 146	2 189	2 226	14 725
Eiropas infrastruktūras savienošanas instruments – Transports	1 725	1 760	1 795	1 831	1 869	1 906	1 944	12 830
Eiropas infrastruktūras savienošanas instruments – Enerģētika	1 163	1 186	1 210	1 235	1 260	1 285	1 311	8 650
Eiropas infrastruktūras savienošanas instruments – Digitalizācija	403	411	420	428	437	445	456	3 000
Digitālās Eiropas programma	1 338	1 513	1 538	1 167	1 190	1 213	1 237	9 194
Cits	27	27	28	29	29	30	30	200
Decentralizētas aģentūras	189	190	192	195	198	202	207	1 374
3. Vienotais tirgus	869	883	897	911	927	944	960	6 391
Vienotā tirgus programma (t. sk. COSME)	827	841	856	870	884	899	912	6 089
Tostarp InvestEU fonda ietvaros	268	274	280	286	291	297	304	2 000
ES Krāpšanas apkarošanas programma	24	24	25	26	26	27	29	181
Sadarbība nodokļu jomā (FISCALIS)	34	34	36	37	40	43	46	270
Sadarbība muitas jomā (MUITA)	127	130	133	136	138	141	144	950
Cits	13	13	14	14	14	15	15	98
Decentralizētas aģentūras	112	113	114	115	116	117	118	804
4. Kosmos	2 180	2 224	2 270	2 319	2 366	2 414	2 463	16 235
Eiropas kosmosa programma	2 149	2 192	2 238	2 286	2 331	2 378	2 426	16 000
Decentralizētas aģentūras	31	32	32	33	34	36	37	235
Rezerve	1 642	1 675	1 708	1 743	1 778	1 813	1 839	12 198
2. Kohēzija un vērtības	54 593	58 636	61 897	63 741	65 645	69 362	68 537	442 412
5. Reģionālā attīstība un kohēzija	35 436	36 539	37 725	38 946	40 203	41 502	42 888	273 240
Eiropas Reģionālās attīstības fonds	29 440	30 328	31 280	32 260	33 268	34 308	35 426	226 308
Kohēzijas fonds	5 964	6 178	6 412	6 653	6 901	7 158	7 427	46 692
Tostarp iemaksa Eiropas infrastruktūras savienošanas instr. – Transports	1 441	1 493	1 550	1 608	1 668	1 730	1 795	11 285
Atbalsts Kipras turku kopienai	32	33	34	34	35	36	36	240
6. Ekonomiskā un monetārā savienība *	1 350	3 653	4 956	4 659	4 162	5 165	1 168	25 113
Reformu atbalsta programma (t. sk. reformu īstenošanas instruments un konverģences mehānisms)	1 335	3 637	4 940	4 643	4 146	5 149	1 151	25 000
Euro aizsardzība pret viltojumiem	1,0	1,1	1,1	1,1	1,1	1,1	1,2	8
Cits	14	14	15	15	15	16	16	105
7. Ieguldījums cilvēkos, sociālajā kohēzijā un vērtībās	17 197	17 823	18 582	19 489	20 620	22 022	23 798	139 530
Eiropas Sociālais fonds+	13 141	13 545	13 978	14 424	14 882	15 356	15 848	101 174
Tostarp veselība, nodarbinātība un sociālā inovācija	157	160	164	168	171	174	179	1 174
Erasmus+	2 959	3 143	3 441	3 882	4 513	5 408	6 654	30 000
Eiropas Solidaritātes korpus	148	153	161	172	187	207	232	1 260
Radošā Eiropa	249	254	259	264	270	275	279	1 850
Tiesiskums, tiesības un vērtības	134	135	135	136	136	136	135	947
Cits	186	187	189	191	192	194	195	1 334
Decentralizētas aģentūras	379	406	419	420	440	447	454	2 965
Rezerve	610	621	634	647	660	673	683	4 528
3. Dabas resursi un vide	53 403	53 667	53 974	54 165	54 363	54 570	54 778	378 920
8. Lauksaimniecība un jūrlietu politika	52 536	52 782	53 066	53 227	53 389	53 552	53 712	372 264
Eiropas Lauksaimniecības garantiju fonds (ELGF)	40 300	40 527	40 791	40 931	41 072	41 214	41 357	286 195
Eiropas Lauksaimniecības fonds lauku attīstībai (ELFLA)	11 259	11 259	11 259	11 259	11 259	11 259	11 259	78 811
Eiropas Jūrlietu un zivsaimniecības fonds	827	843	860	877	895	913	926	6 140
Cits	133	136	139	141	144	147	149	990
Decentralizētas aģentūras	17	17	18	18	19	19	20	128
9. Vide un klimata pasākumi	744	759	780	807	840	882	928	5 739
Vides un klimata pasākumu programma (LIFE)	703	718	738	765	799	840	887	5 450
Decentralizētas aģentūras	41	41	41	41	41	41	41	289
Rezerve	123	126	128	132	134	136	139	918
4. Migrācija un robežu pārvaldība	3 264	4 567	4 873	5 233	5 421	5 678	5 866	34 902
10. Migrācija	1 040	1 563	1 585	1 741	1 763	1 785	1 803	11 280
Patvēruma un migrācijas fonds	923	1 445	1 464	1 617	1 637	1 657	1 672	10 415
Decentralizētas aģentūras	116	119	121	124	126	129	131	865
11. Robežu pārvaldība	1 917	2 689	2 968	3 165	3 324	3 552	3 716	21 331
Integrētās robežu pārvaldības fonds	786	1 337	1 353	1 436	1 453	1 470	1 483	9 318
Decentralizētas aģentūras	1 130	1 352	1 615	1 729	1 871	2 082	2 234	12 013
Rezerve	308	315	320	327	334	340	346	2 291
5. Drošība un aizsardzība	3 347	3 495	3 514	3 695	4 040	4 386	5 039	27 515
12. Drošība	543	664	655	709	725	742	769	4 806
Iekšējās drošības fonds	228	344	349	388	393	398	401	2 500
Kodoliekārtu dezekspluatācija (Lietuva)	73	71	78	84	84	80	82	552
Kodoldrošums un kodoliekārtu dezekspluatācija (t. sk. Bulgārijai un Slovērijai)	91	93	70	76	85	97	114	626
Decentralizētas aģentūras	152	155	158	161	164	168	171	1 128
13. Aizsardzība	2 373	2 391	2 410	2 528	2 847	3 166	3 785	19 500
Eiropas Aizsardzības fonds	1 500	1 500	1 500	1 600	1 900	2 200	2 800	13 000
Militārā mobilitāte	873	891	910	928	947	966	985	6 500
14. Reaģēšana krīzes situācijās	187	192	196	200	204	208	212	1 400
Savienības Civīlās aizsardzības mehānisms (rescEU)	187	192	196	200	204	208	212	1 400
Cits	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
Rezerve	244	248	253	258	264	269	273	1 809
6. Kaimiņattiecības un pasaule	15 669	16 054	16 563	17 219	18 047	19 096	20 355	123 002
15. Ārējā darbība	13 278	13 614	14 074	14 680	15 458	16 454	17 662	105 219
Kaimiņattiecību, attīstības un starptautiskās sadarbības instruments	11 221	11 508	11 914	12 455	13 159	14 069	15 175	89 500
Humānā palīdzība	1 478	1 509	1 539	1 571	1 602	1 634	1 667	11 000
Kopējā ārpolitika un drošības politika (KĀDP)	348	361	380	408	446	496	560	3 000
Aizjūras zemes un teritorijas (tostarp Grenlande)	67	69	70	71	73	74	75	500
Cits	143	146	150	153	156	159	164	1 070
Decentralizētas aģentūras	21	21	21	21	21	21	21	149
16. Pirmspievienošanās palīdzība	1 949	1 989	2 029	2 070	2 111	2 154	2 198	14 500
Pirmspievienošanās palīdzība	1 949	1 989	2 029	2 070	2 111	2 154	2 198	14 500
Rezerve	441	451	460	469	478	488	495	3 283
7. Eiropas publiskā administrācija	11 024	11 385	11 819	12 235	12 532	12 949	13 343	85 287
Eiropas skolas un pensijas	2 398	2 508	2 622	2 739	2 869	2 998	3 124	19 259
Iestāžu administratīvie izdevumi	8 625	8 877	9 197	9 496	9 663	9 951	10 219	66 028
KOPĀ	166 721	173 694	179 363	182 892	187 047	193 743	195 947	1 279 408
% no NKI (ES-27)	1,12%	1,13%	1,13%	1,12%	1,11%	1,11%	1,09%	1,11%

* Eiropas Investīciju stabilitātes funkcijai tiks nodrošināta procentu likmes subsīdija, izmantojot ārējos piešķirtos ieņēmumus, kas ir līdzvērtīgi monetāro ienākumu daļai.
Faktiskās cenas ir aprēķinātas, piemērojot fiksētu 2 % deflatoru gadā summām, kas izteiktas 2018. gada cenās.

***Saistību vispārējais līmenis katrai programmai visā
daudzgadu finanšu shēmas darbības laikā***

DAUDZGADU FINANŠU SHĒMA 2021.–2027. GADAM (SAISTĪBĀS)								
2018. gada cenas	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2021–2027
1. Vienotais tirgus, inovācija un digitalizācija	23 955	23 918	24 203	23 624	23 505	23 644	23 454	166 303
1. Pētniecība un inovācija	13 103	12 935	13 226	13 004	12 885	13 026	12 849	91 028
"Apvārsnis Eiropa"	12 362	12 365	12 367	12 370	12 375	12 376	12 381	86 596
Tostarp InvestEU fonda ietvaros	443	443	443	444	444	444	444	3 105
Tostarp pētniecība un inovācija pārtikas, lauksaimniecības, lauku attīstības un bioekonomikas jomās	1 267	1 268	1 267	1 267	1 268	1 267	1 269	8 873
Euratom pētniecības un mācību programma	303	303	303	303	304	304	309	2 129
Starptautiskais eksperimentālais kodoltermiskais reaktors (ITER)	880	709	999	774	650	790	604	5 406
Cits	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	2
2. Eiropas stratēģiskās investīcijas	6 431	6 566	6 561	6 205	6 206	6 204	6 201	44 375
InvestEU fonds	1 866	1 866	1 867	1 868	1 868	1 868	1 862	13 065
Eiropas infrastruktūras savienošanas instruments – Transports	1 626	1 626	1 626	1 626	1 627	1 627	1 627	11 384
Eiropas infrastruktūras savienošanas instruments – Enerģētika	1 096	1 096	1 096	1 097	1 097	1 097	1 097	7 675
Eiropas infrastruktūras savienošanas instruments – Digitalizācija	380	380	380	380	380	380	382	2 662
Digitālās Eiropas programma	1 260	1 397	1 393	1 036	1 036	1 035	1 035	8 192
Cits	25	25	25	25	25	25	25	177
Decentralizētas aģentūras	178	176	174	173	172	173	173	1 220
3. Vienotais tirgus	818	815	812	809	807	806	804	5 672
Vienotā tirgus programma (t. sk. COSME)	779	777	775	772	770	767	763	5 404
Tostarp InvestEU fonda ietvaros	253	253	254	254	254	254	254	1 774
ES Krāpšanas apkarošanas programma	23	23	23	23	23	23	24	161
Sadarbība nodokļu jomā (FISCALIS)	32	32	32	33	35	37	39	239
Sadarbība muitas jomā (MUITA)	120	121	121	121	121	121	121	843
Cits	12	12	12	12	12	12	12	87
Decentralizētas aģentūras	106	104	103	102	101	100	98	714
4. Kosmos	2 054	2 054	2 056	2 059	2 059	2 060	2 061	14 404
Eiropas kosmosa programma	2 025	2 025	2 027	2 030	2 030	2 030	2 030	14 196
Decentralizētas aģentūras	29	29	29	29	30	30	31	208
Rezerve	1 548	1 548	1 547	1 547	1 548	1 548	1 539	10 824
2. Kohēzija un vērtības	51 444	54 171	56 062	56 600	57 148	59 200	57 349	391 974
5. Reģionālā attīstība un kohēzija	33 392	33 756	34 169	34 583	35 000	35 421	35 887	242 209
Eiropas Reģionālās attīstības fonds	27 742	28 018	28 331	28 646	28 961	29 281	29 643	200 622
Kohēzijas fonds	5 620	5 708	5 807	5 907	6 008	6 110	6 214	41 374
Tostarp iemaksa Eiropas infrastruktūras savienošanas instr. – Transports	1 358	1 380	1 404	1 428	1 452	1 477	1 502	10 000
Atbalsts Kipras turku kopienai	30	30	30	30	30	30	30	213
6. Ekonomiskā un monetārā savienība *	1 272	3 375	4 489	4 137	3 623	4 409	977	22 281
Reformu atbalsta programma (t. sk. reformu īstenošanas instruments un konverģences mehānisms)	1 258	3 360	4 474	4 123	3 609	4 394	963	22 181
Euro aizsardzība pret viltojumiem	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	7
Cits	13	13	13	13	13	13	13	93
7. Ieguldījums cilvēkos, sociālajā kohēzijā un vērtībās	16 205	16 466	16 831	17 305	17 951	18 795	19 913	123 466
Eiropas Sociālais fonds+	12 383	12 513	12 661	12 808	12 956	13 106	13 261	89 688
Tostarp veselība, nodarbinātība un sociālā inovācija	148	148	149	149	149	149	150	1 042
Erasmus+	2 789	2 904	3 116	3 447	3 929	4 615	5 568	26 368
Eiropas Solidaritātes korpus	140	141	146	153	163	177	194	1 113
Radošā Eiropa	235	235	235	235	235	235	233	1 642
Tiesiskums, tiesības un vērtības	127	125	123	121	118	116	113	841
Cits	175	173	171	169	167	166	164	1 185
Decentralizētas aģentūras	358	375	379	373	383	381	380	2 629
Rezerve	574	574	574	574	575	575	572	4 018
3. Dabas resursi un vide	50 323	49 580	48 886	48 097	47 326	46 575	45 836	336 623
8. Lauksaimniecība un jūrlietu politika	49 506	48 763	48 064	47 264	46 478	45 706	44 943	330 724
Eiropas Lauksaimniecības garantiju fonds (ELGF)	37 976	37 441	36 946	36 346	35 756	35 176	34 606	254 247
Eiropas Lauksaimniecības fonds lauku attīstībai (ELFLA)	10 609	10 401	10 197	9 997	9 801	9 609	9 421	70 037
Eiropas Jūrlietu un zivsaimniecības fonds	779	779	779	779	779	779	775	5 448
Cits	126	126	126	126	126	126	125	878
Decentralizētas aģentūras	16	16	16	16	16	17	17	113
9. Vide un klimata pasākumi	701	701	706	716	731	752	777	5 085
Vides un klimata pasākumu programma (LIFE)	662	663	669	680	695	717	742	4 828
Decentralizētas aģentūras	39	38	37	37	36	35	35	257
Rezerve	116	116	116	117	117	116	116	814
4. Migrācija un robežu pārvaldība	3 076	4 219	4 414	4 647	4 719	4 846	4 908	30 829
10. Migrācija	980	1 444	1 435	1 546	1 535	1 524	1 509	9 972
Patvēruma un migrācijas fonds	870	1 335	1 326	1 436	1 425	1 414	1 399	9 205
Decentralizētas aģentūras	110	110	110	110	110	110	110	768
11. Robežu pārvaldība	1 806	2 484	2 689	2 811	2 893	3 032	3 110	18 824
Integrētās robežu pārvaldības fonds	741	1 235	1 226	1 275	1 265	1 255	1 241	8 237
Decentralizētas aģentūras	1 065	1 249	1 463	1 535	1 629	1 777	1 869	10 587
Rezerve	290	291	290	291	291	290	290	2 033
5. Drošība un aizsardzība	3 154	3 229	3 183	3 281	3 517	3 743	4 216	24 323
12. Drošība	511	613	593	629	631	633	643	4 255
Iekšējās drošības fonds	215	318	316	344	342	339	336	2 210
Kodoliekārtu dezekspluatācija (Lietuva)	68	66	71	74	73	68	69	490
Kodoldrošums un kodoliekārtu dezekspluatācija (t. sk. Bulgārijai un Slovēnijai)	86	86	63	68	74	83	95	555
Decentralizētas aģentūras	143	143	143	143	143	143	143	1 001
13. Aizsardzība	2 236	2 209	2 183	2 245	2 478	2 702	3 167	17 220
Eiropas Aizsardzības fonds	1 413	1 386	1 359	1 421	1 654	1 878	2 343	11 453
Militārā mobilitāte	823	823	824	824	824	824	824	5 767
14. Reaģēšana krīzes situācijās	177	178	178	178	178	178	178	1 242
Savienības Civiltās aizsardzības mehānisms (rescEU)	177	178	178	178	178	178	178	1 242
Cits	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
Rezerve	230	229	229	229	229	230	228	1 606
6. Kaimiņattiecības un pasaule	14 765	14 831	15 002	15 290	15 711	16 298	17 032	108 929
15. Ārējā darbība	12 512	12 577	12 747	13 035	13 457	14 043	14 778	93 150
Kaimiņattiecību, attīstības un starptautiskās sadarbības instruments	10 573	10 632	10 791	11 059	11 456	12 008	12 697	79 216
Humānā palīdzība	1 393	1 394	1 394	1 395	1 395	1 395	1 395	9 760
Kopējā ārpolitika un drošības politika (KĀDP)	328	333	345	363	389	424	468	2 649
Aizjūras zemes un teritorijas (tostarp Grenlande)	63	63	63	63	63	63	63	444
Cits	135	135	136	136	136	136	137	949
Decentralizētas aģentūras	20	20	19	19	19	18	18	132
16. Pirmspievienošanās palīdzība	1 837	1 838	1 838	1 838	1 838	1 838	1 839	12 865
Pirmspievienošanās palīdzība	1 837	1 838	1 838	1 838	1 838	1 838	1 839	12 865
Rezerve	416	416	417	417	417	416	414	2 913
7. Eiropas publiskā administrācija	10 388	10 518	10 705	10 864	10 910	11 052	11 165	75 602
Eiropas skolas un pensijas	2 260	2 317	2 375	2 432	2 498	2 559	2 614	17 055
Iestāžu administratīvie izdevumi	8 128	8 201	8 330	8 432	8 412	8 493	8 551	58 547
KOPĀ	157 105	160 466	162 455	162 403	162 836	165 358	163 960	1 134 583
% no NKI (ES-27)	1,12%	1,13%	1,13%	1,12%	1,11%	1,11%	1,09%	1,11%

* Eiropas Investīciju stabilizācijas funkcijai tiks nodrošināta procentu likmes subsīdija, izmantojot ārējos piešķirtos ieņēmumus, kas ir līdzvērtīgi monetāro ienākumu daļai.